

MAGYAR BAROMFI

A BAROMFI TERMÉK TANÁCS LAPJA

AirStreamer™: a szakaszos keltetés magasabb szintjének fogalma

A Petersime Rt. szakaszos és folyamatos keltetési alkalmas előkeltés és utókeltés gépeket gyárt tyúk-, pulyka-, kacsa- és kutyogocsk keltetésére, 8 400 - 115 200 tyúkjegy egység kapacitásban.

A Petersime AirStreamer™ ("hőnyiszorógáramos") keltetőgépek teljesen új műszaki megoldást jelentenek a keltetésben, magasabb teljesítményt nyújtva a szakaszos keltetési mód alkalmazása esetén.

A Petersime Tanácsadási Osztály keltetőket és szállító rendszereket, valamint kacsarakész keltető csomagokat tervez és kivitelez egyed-igények szerint.

Petersime Keltetőgépek

Bővebb információ és felvilágosítás a Petersime keltetőgépek választékáról:

Márkaképviselő és szerviz: 06-30-205-5805

Eladás: Agrobelt N.V. • Dr. G. Van Putte, Ir. D. Damme • Tel.: +32-2-647-8201 • Fax: +32-2-640-1109 • agrobelt@village.uu.net.be

Gyártás: Petersime N.V. • +32-9-388-9611 • Fax: +32-9-388-8458 • petersime@petersime.com • www.petersime.com

A koronás védjegy garancia a biztonságra és a minőségre

Mi az Egészséges Tojás védjegy?

Az Egészséges Tojás védjegyet a Baromfi Termék Tanács azzal a céllal vezette be, hogy megkönnyítse a vásárlók eligazodását az információk között, s ezzel az egyszerű szimbólummal jelölje: ez a tojás garantáltan minőségi, biztonságos és magyar.

A védjegyet azon termelők pecsételhetik a tojásra, akik vállalták és vállalják, hogy a hatályos magyar és uniós jogszabályokon túl annak a szigorú követelményrendszernek (tyúkok tartására, takarmányozására, állat- és humánegészségügyre vonatkozóan) is megfelelnek, amit a védjegy szabályzata előír.

A védjegy szabályzatának előírásai – melyek a legújabb kutatási eredmények alapján kerültek kidolgozásra – természetesen elsősorban az élelmiszer-biztonságot célozzák meg. A szalmonellamentesség garantálása kiemelt jelentőségű a védjegy szempontjából. Ezen túlmenően a rendszer magában foglalja a tojások nyomon követhetőségét a termelőtől a csomagolón át a fogyasztóig, valamint a termelő és a csomagoló rendszeres és folyamatos egészségügyi ellenőrzését.

A védjegy használatára jogosultak egyik legfontosabb feladata, hogy a kiváló minőségű és mindig frissen felkínált tojásokat

- szalmonellafertőzéssel szemben védett állományok termeljék,
- a szortírozás, csomagolás, tárolás és szállítás során is védjék a fertőzésekkel szemben;
- mindent megtegyenek az állományok

betegségektől való megóvása érdekében,

- különös figyelmet fordítsanak az állatok takarmányozására,
- s minden ezzel kapcsolatos tevékenységet pontosan és naprakészen dokumentáljanak.

Ezt természetesen egy **független szakmai felügyelőbizottság folyamatosan és rendszeresen ellenőrzi.**

Mi a védjegy célja?

- Ezen védjeggyel ellátott tojások megkülönböztetése a termékínatban;
- Az élelmiszer-biztonság, a higiénia, a nyomon követhetőség és a törvények betartásának garantálása a fogyasztó számára;
- A termelők ösztönzése a minőség javítására;
- A tojásfogyasztási szokások kialakítása és befolyásolása;
- A fogyasztók emocionális és tudatos kötődésének megteremtése e termékhez.

Hogyan ismerhető fel a védjegyes termék?

A védjegyes tojás a tojás dobozán és magán a tojáson feltüntetett magyar korona szimbólumról ismerhető fel:

Jelzés a dobozon:

és a tojáson:

49. évfolyam 7. szám

Kiadó

Szaktudás Kiadó Ház Zrt.
1106 Budapest, Jászberényi út 55.
Telefon: 431-2600
e-mail: info@szaktudas.hu

Felelős kiadó

Szaktudás Kiadó Ház Zrt.
elnök-vezérigazgatója

Felelős szerkesztő

Dr. Kállay Béla

Tervezőgrafikus

Gerse László
e-mail: gersel@szaktudas.hu

Szerkesztőség

1054 Budapest
Akadémia u. 1–3.
Tel.: 269-2998
e-mail: btt@mail.datanet.hu
btt@mail.tvnet.hu

Lapigazgató

Berzsenyi Anita
Tel.: 262-5747
e-mail: berzsenyia@szaktudas.hu

Nyomdai előkészítés

Partners-Grafika Kft.
1106 Budapest, Jászberényi út 55.
Telefon: 431-2600
e-mail:
info@partners-grafika.hu

Nyomda

Grafika Press Zrt.
1106 Budapest, Jászberényi út 55.
Telefon: 431-2600
e-mail:
info@grafikapress.hu

Felelős vezető

A nyomda ügyvezető igazgatója

Terjeszti a Magyar Posta

Megrendelhető
a szerkesztőség címén

HU ISSN: 1219-0187

15**Üzemlátogatás**

Magyarországon ma már családi vállalkozásban is üzemel 2012-től kötelezően „euro-konform” ketreces berendezés.

24**Előadás**

A Magyar Broilerszövetség közgyűlésén az AKI előadója rövid helyzetelemzés mellett a baromfitermékek várható piaci tendenciáit vázolta.

Álláspont

Legyünk határozottabbak 4

Évforduló: Vincze László professzor 70 éves 7

Szövetségek 8

Dr. Molnár József (1927-2008) 13

Üzemlátogatás 14

Baromfigazdaság és -piac

BTT ágazati adatok (2008. I-V. hó) 18

Baromfipiaci helyzetkép (2008. 24-25. hét) 20

Lengyelország agrárökonómiai és baromfigazdasági mutatói 21

Előadás: a baromfitermékek piaci kilátásai 24

Szakmai műhely

A baromfi cellulitise 32

Rejtvény 38

Contents

Point of view 4

Anniversary: Prof. Vincze, L. 70 years 7

Federations news 8

Visiting of a family layer farm 14

Economic and market

Data of the production and sales 18

Poultry market actual 20

Poland's poultry industry 21

AKI presentation on the poultry market trends 24

Special paper: cellulitis of poultry 32

Legyünk határozottabbak!

Földi Péter

Sokan voltunk, de nem elegenden, akik sejtettük, hogy az EU csatlakozásunk jó néhány gazdaságunk meglepetést tartogat a mezőgazdaságból élők számára. Ma is békés nyugalomban van jó néhány gazdálkodó honfitársunk

és Brüsszelt legfeljebb a tömegesen ránk zúduló, sokszor értelmetlen jogszabály miatt emlegeti keresetlen szavakkal. Ők úgy gondolják, hogy elég az FVM-nél szót emelni, ha kedvezőtlenül alakul a gazdálkodási környezet (kétségtelen, hogy lenne mit tenni a szakminisztériumnak is).

Nagyon kevesen látják, tudják azonban, hogy micsoda rettenetes vihar készül nemcsak Magyarországot, hanem az Európai Unió egészét érintően, ha továbbra is azt a folyamatot viszi végig az EU a WTO tárgyalásokon, amelyet eddig folytatott. Az unióban van azonban olyan nemzet, amely ezt világosan látja, és nem hagyja szó nélkül, teszi ezt még akkor is, ha eddig valójában profitált az EU tagságból. (Valószínű, hogy gazdasági virágzását éppen annak köszönheti, hogy erőteljesen képviselte saját érdekeit és mindig igyekezett az EU politikáját alakítani, befolyásolni és kihasználni, de sohasem hunyászskodott meg, sohasem használta azt a kifejezést, hogy „az EU nem engedi”.) Ez a nemzet öntudatos és azt tartja, hogy az EU egyben az ő országáé is. Ez a nemzet az ír, ez az ország Írország.

Politikusaik nem a brüsszeli óhajokat lelik, nem a zsíros kereseti lehetőséget keresik maguknak Brüsszelben, hanem megkérdezik az ír népet és az válaszol, hogy nem!, ha úgy érzi, hogy hátrányára van, amit elé tálnak. Nem akar első lenni a bólogatásban, mint a magyar parlament, amelynek a legszegyenteljesebb cseleke-

dete volt, hogy olvasatlanul igent mondott a lisszaboni szerződésre kormánypártosul és ellenzékestül.

Most az Ír Egyesült Mezőgazdasági Bizottság adott ki határozott állásfoglalást és követelte, hogy *Mandelson* biztos változtasson tárgyalási stratégiáján a WTO-ban. Az írek szerint a jelenlegi folyamat 4 milliárd euróval csökkenti az ír mezőgazdaság termelési értékét, az alapanyag-termelésben 50 ezer, az élelmiszeriparban szintén 50 ezer munkahely megszűnéséhez vezet, különösen a tej-, a baromfi- és a vágóállat ágazatokban.

Érzi a veszélyt az európai baromfiszövetség, az a.v.e.c. is. 2008. június 17-én Brüsszelben tartotta elnökségi ülését a szervezet, melyen az egyik napirendi pont a nemzetközi kereskedelemmel foglalkozott, benne a WTO tárgyalásokon szereplő érzékeny termékek vámtarifája ügyével. Egy másik napirendi pontban is ezt a témát vitatta meg az a.v.e.c. elnökség *Klaus-Dieter Borchardt* úrral, aki *Fischer-Boel* biztosasszony kabinetjének helyettes vezetője.

Az érzékeny termékek ügyében teljes a bizonytalanság az ágazatban. Az a.v.e.c. sem tudott az információ hiány miatt állást foglalni. Azoknak, akik nem követik rendszeresen azokat a folyamatokat, amelyek a Világkereskedelmi Szervezetben folynak, röviden összefoglaljuk, hogy mi van a háttérben. A különböző tárgyalási fordulók során kölcsönösen építik le a kereskedelmi akadályokat, köztük a vámokat. A gondolat nemes, ha a versenypálya mindenkinek egyenes, ha a versenyzők mindegyike futócipőt és néhányan nem ólomcsizmát visel. Ezek a feltételek azonban nem állnak fenn.

Ismerjük az EU örült szabályait, a gúzsba kötő jogszabályhálót, mely növeli a termelés költségeit, állítólag a fogyasztók követelésére, vagy a fogyasztó biztonságára hivatkozva. Sajnálattal sok mindent tilt saját termelőinek, amelyeket vi-

szont nem követel, vagy nem követelhet meg az import esetében. Az EU termelői, köztük a baromfitermelők is a leginkább veszélyeztetett termékeikre igyekeznek a lehető legtöbbet megtartani az azokhoz rendelt vámtarifa értékekből. Ennek érdekében a legveszélyeztetettebb termékeket igyekeznek érzékeny kategóriába soroltatni, melyhez nagyobb vámtarifa mérték tartozik. A dolog azonban nem egyszerű, mert általában vámentes, vagy kedvezményes kvótákat is rendelhet a nagyobb vámtarifa értékekhez. Ezen túlmenően ott vannak a behelyettesíthető termékek, melyekhez külön kedvezményes kvótákat kötöttek pl. a kicsontozott baromfihús a fagyasztott, a sózott, a feldolgozásra előkészített és a főzött baromfihús esetében.

Klaus-Dieter Borchardt úrral az a.v.e.c elnöksége megkísérelte tisztázni a baromfihús kereskedelem helyzetét.

A WTO tárgyalásokról szólva Borchardt úr kifejezte meglepettségét, hogy az a.v.e.c. nem „ült fel” a kósza híreszteléseknek. Az érzékeny termékkörrel illetően a Bizottság is várakozó állásponton van a tisztázatlan körülmények miatt. Jelenleg nagyon erőteljesnek a vámtarifa csökkentése látszik, a baromfihús esetében ez 70%-os mértékű. Ha a friss és a sózott baromfihúst érzékenynek minősítik, akkor a tarifacsökkentést mérsékelni lehet egyharmaddal, vagy akár kétharmaddal is, ebben az utóbbi esetben ez a legkisebb csökkenést jelenti, viszont ez együtt járna további 330 ezer tonna többlet import kvótával az eddigieken felül.

Az a.v.e.c.-nak döntenie kell a kérdésben, a végső szót a Miniszterek Konferenciája mondja ki. Brazília, a legnagyobb beszállító szorgalmazza a baromfihús védelmének felszámolását, az EU-nak egyelőre csak annyi a lehetősége, hogy vitatja Brazília fejlődő országgént való besorolását.

Borchardt úr szerint az EU baromfiágazatának egyik védekezési eszköze a nagyobb minőségi osztályú áruk piacának bővítése.

Az EU baromfitermelőivel szemben a vámcsökkenés mellett újabb frontot is nyitottak, itt az amerikaiak vannak offenzívában. Ez a húсок antimikrobiális szerekkel való kezelésének engedélyezése. Az EFSA (Európai Élelmiszerbiztonsági Hivatal) már négy vegyszer használatát tartja elfogadhatónak. A Bizottság már el is készítette egy rendelettervezet, melyet nagy felzúdulás követett a baromfís szakma részéről. Ezzel megnyílik az út Európában a fertőtlenítőszerrel kezelt, olcsó amerikai csirke- és pulykahús előtt.

Borchardt úr úgy értékelte, hogy a szalmonella elleni küzdelemben az USA és más országok is a könnyebb és a jóval olcsóbb utat választották. Borchardt úr bevallotta, hogy mivel a hús kezelésének nincs egészségügyi kockázata az EU nem képes megakadályozni az ilyen termékek behozatalát. Ráadásul az EU sertéságazata az antimikrobiális szerek használata mellett van.

A DG Agri a Bizottságon belül a címkézésben látja a megoldást, mivel a fogyasztó nem fogja megvásárolni a vegyszerrel kezelt húst, de ebben is a Tanács fog dönteni.

Az írországi nem a lisszaboni szerződésre a baromfiágazatot segíti, mivel gyors döntések nem várhatók a Bizottságtól. A harmadik nagy kérdés a jövőt illetően a GMO takarmánynövények felhasználhatósága Európában. A GMO megjítélése Európában nagyon éles véleménykülönbségekben nyilvánul meg. A helyzet ma az, hogy rövidesen bekövetkezhet egy európai takarmányhiány, ha a szigorú GMO szabályok nem enyhülnek.

A baromfiágazat helyzetére ma a róka fogta csuka a legjellemzőbb. Ha ragaszkodik a szakma a nagyobb vámokhoz, növekedni fognak az import kvóták, ha belenyugszik a vámcsökkenésbe, akkor csekély vámmal terhelve nő az import. Ha a hús vegyszeres kezelése mellett áll ki, csökkennek az előállítás élelmiszerbiztonsági költségei, de akkor utat enged az amerikai behozatalnak.

Ha a GMO takarmányok felhasználhatósága könnyebbé válik, nő az ipar versenyképessége, de kérdéses, nem gerjeszt-e majd a zöldek részéről bojkottra felhívó kampányt a belső piacon.

Mindezek a problémák viharfelhőként gyűlnek, de nem beszéltünk még a sok-sok egyéb, a vihar kitörését gyorsító apróbb ügyről, mint az állatjóléti szabályok, a trágya, mint „veszélyes anyag” stb.

Az ír magatartást azért tartom követendőnek, mert saját nemzeti érdekeit tartja mindenek felettinek.

Az EU-ban uralkodik a pénzügyi és bizonyos ipari lobb, az északibb tagorszá-

gok diktálnak a szalmonella és az állatjóléti ügyekben (részben politikai, részben piacvédelmi okokból).

Határozott, a baromfiágazat véleményére támaszkodó hivatalos magyar álláspont kialakítása szükséges minden területen. Az igazsághoz hozzátartozik, hogy szép számmal vannak jó példák az ilyen kapcsolatra, de gyakran előfordul, hogy a kényesebb ügyekben felteszik a kérdést, hogy mi a más tagállamok álláspontja, mennyien állnának mellénk és hasonló bizonytalankodások.

Az írek nem kérdeznak, hanem cselekednek, ha kell, az egész EU hivatalosság ellenében.

Keveréktakarmány és alapanyagárak Németországban (euró/tonna*)

takarmány	2008. 05. hó	2008. 06. hó	2007. 06. hó
brojler hízlaló táp	327	328	252
tojótáp	295	293	226
szójadara 44%-os	378	374	242

* nettó ár („áfa” nélkül) Forrás: ZMP Geflügel 2008/26

Hirdetési tarifák

Méret	Méret mm-ben	Ár Ft-ban, 4 szín
1/1 vágott tükör	168×238 138×198	130 000
1/2 álló fekvő	67×198 138×96	80 000
1/4 álló fekvő	67×96 138×46	50 000
2/1 vágott	336×238	220 000
Borító I.	148×168	190 000
Borító II–III.	168×238	150 000
Borító IV.	168×238	170 000

A fentiekől eltérő egyedi méretet a kiadóval előzetesen egyeztetni szükséges.

Az árak az áfa összegét nem tartalmazzák.

Dr. Vincze László professzor 70 éves

A Pannon Egyetem Georgikon Mezőgazdaság-tudományi Kara ünnepi ülést szervezett a kerek születési évfordulóra Keszthelyen. Vincze tanár úr a baromfiágazatban is nagy ismertségnek és tiszteletnek örvend, ezért mi is köszöntjük Őt a Baromfi Termék Tanács nevében.

Az ünnepi ülésen *Dr. Húsvéth Ferenc* egyetemi tanár méltatta az ünnepelt életpályáját. Az összejövetelen a magyar takarmányozástudomány nagyjai tartottak előadást: *Schmidt János, Babinszky Ferenc, Mézes Miklós* személyében.

Vincze professzor úr ma is aktív nemcsak az Alma Materben, de olyan világceg munkatársaként is, mint az Alltech.

Kívánunk további hosszú, tevékeny életet számára.

K Ö Z L E M É N Y

Az AGROBEL N. V. (Brüsszel, Belgium, lásd a PETERSIME hirdetést a címlapon) értesíti partnereit, hogy cégének képviselőjét ellátó személy Közép- és Dél-Európában, így Magyarországon is 2008. szeptember 1-től:

Kelemen Tamás

Lakcím:

6772 Deszk, Árpád u. 11.

Tel./fax: 06-62-271-469;

Mobil: 06-30-205-58-05

MAGYAR BROJLERSZÖVETSÉG

Dr. Kuli Barnabás

Május végi körlevélünkben június második felére jelzett egynapos szalmonella oktatásokat a kiszemelt előadók elfoglaltsága miatt ez év szeptemberére halasztottuk. A pontos időpontról, helyszínről, programról időben értesítést küldünk.

A szövetség Intervenció Alapjából biztosított 2007/2008. évi fűtési támogatásra 453 pályázat érkezett. A beérkezés sorrendjében, július 10-ig 421 db került feldolgozásra.

Ezek közül 5 db hiánypótlásra vár, 12 db pedig nem jogosult támogatásra, mert

- a napocsibe nem BTT-tag keltetőből származott, vagy
- a vágás nem BTT-tag feldolgozóban történt, vagy
- a letelepítés a 2007. december 10. - 2008. február 17. közti időszakon kívül történt.

A 409 érvényes pályázat alapján járó támogatás összege 202 millió Ft. Ebből 145 millió Ft kifizetése megtörtént. Az utolsó napokban érkezett 32 db pályázat feldolgozása és a támogatások kifizetése a következő hetekben folytatódik.

Egy évvel ezelőtt a fűtéstámogatási pályázatokra összesen 197,4 millió Ft került kifizetésre.

A feldolgozásra váró pályázatokkal együtt az idej kifizetés ezt jelentősen meg fogja haladni.

A hústermelés céljából tartott csirkék védelmét szolgáló minimumszabályok megállapításáról szóló 2007/43/EK számú EU irányelvet legkésőbb 2010. június 30-tól minden tagországban alkalmazni kell. A szabály egységes értelmezése, alkalmazása és ellenőrzése érdekében a Dán Ba-

romfitanács kérésére az a.v.e.c. (az EU országok baromfi feldolgozóinak és baromfi kereskedőinek szövetsége) június 16-ára munkacsoport megbeszélést hívott össze Brüsszelbe.

Az ülésről *Földi Péter* által írt emlékeztető itt következik:

Emlékeztető

a húscsirke állatjólétre vonatkozó 2007/43. (VI. 28.) Irányelv egységes alkalmazásának céljából 2008. június 16-ra összehívott a.v.e.c. munkacsoport üléséről

Jelen voltak:

Tage Lysgaard a.v.e.c. főtitkár, a munkacsoport ülés levezető elnöke
Thorkill Ambrosen, Dánia
Bernardi úr, Olaszország
Ted Wright, Egyesült Királyság
Dr. Peter Bradnock, Egyesült Királyság
Maria Donis, Svédország
M. van de Vecht, Hollandia
Endrődi György, Magyarország
Szabó Ákos, Magyarország
Földi Péter, Magyarország

A munkacsoport ülést Dánia kezdeményezte annak érdekében, hogy az állatvédelmi intézkedések alkalmazása az egyes tagországokban egységes legyen.

E téren az egyes tagországokban az alábbi a helyzet.

Magyarország

Általánosan 37-39 kg/m² az istállóban a legnagyobb állatsűrűség.

A magyar termelők a hatóság által is jóváhagyott útmutató elkészítését tervezik.

Az irányelvben a világítás intenzitását, a sötét szakaszok időtartamát csökkenteni kellene.

A mérések gyakoriságának, a mérésre jogosultak körének meghatározását tartják szükségesnek.

A vágóhídi minősítés módját, az állományt kísérő adatokat is meg kell határozni.

Gondot jelent a CO₂ szint betartása ott, ahol a belső térben gázhőszugárzókkal fűtenek.

Az egyes térségekben jelentkező alomhiány miatt előtérbe kerülhet a rácspadlós tartás, mely az irányelvben nem is szerepel.

Svédország

Nemzeti előírásként alkalmazott 8 órás sőtét napszak lábproblémákat okoz.

A technológiai feltételek lehetővé teszik a 42 kg/m² állatsűrűséget, de az elhullással kapcsolatos szigorú követelmény korlátozza ezt. A CO₂ és az NH₃ mérés mikéntje, az istállón belüli mérési helyek meghatározása szükséges.

Dánia

A 20 lux előíráson nehéz változtatni, gondot okozhat a 80%-ban meghatározott alkalmazott terület ellenőrzése is.

Dániában a dán mezőgazdasági szakképzési rendszerben kapott ismeretek elegendőek, így náluk külön állatvédelmi képzés megszervezése nem szükséges.

Fontos a mérést végzők meghatározása, ha a mérő személy nem a telepen dolgozók közül kerül ki, akkor a járványvédelmi előírásokat alkalmazni kell (átöltözés stb.).

Elnök

A monitoring rendszer kialakítására kell koncentrálni, az előírások módosításával ne foglalkozzunk. Lényeges viszont a termékek címkézése.

Egyesült Királyság

Angliában a legnagyobb sűrűség 37 kg/m², előfordul, hogy egyes áruházláncok 30 kg/m² sűrűséget írnak elő.

A rendelet alkalmazásának kulcsa a vágóhídi információ összegyűjtése, ennek költségei.

Az értékelésnél a dermatitis különféle megjelenési formája, a légzsákgyulladás lehet szempont.

Hollandia

Hollandiában egy kísérleti ól működik, amelyben folyamatos leszedéssel egy turnusban 50 kg/m² élősúlyt állítanak elő.

Több termelőnél is van 42 kg/m² feletti sűrűség, de a rendelet hatályba lépése után inkább választják a kisebb sűrűséget, mert nem akarnak a többlet intézkedésekre erőt fecsérelni. A kormányzat is sokallja a 42 kg/m²-t. A holland telepek egyébként alkalmasak a feltételek teljesítésére.

Olaszország

A talpfekély gyakoriságát rendszeresen mérik. A gáz árának növekedésével a fűtésen takarékoskodni igyekeznek, így növekszik a talpfekély előfordulása, de az egész jelenségnek nincs meg a tudományos megalapozottsága.

Emiatt vitatható és bizonytalan tényezőket nem szabad az értékelésbe bevinni.

Ezután hosszas vita alakult ki, melyek legyenek az állomány értékelés szempontjai. A talpfekélyt ebből mindenki szeretné kivonni, mivel mértéke változó, kialakulása tisztázatlan. A szárnytörés általában szállítási ügy. A vágóhídi kobzás okait át kellene tekinteni, és esetleg abból kiválasztani az értékelés szempontjait (legalább 20féle indoka lehet a kobzásnak is!). Szóba jött a csánkizületi gyulladás gyakorisága, de nincs válasz arra, hogy hogyan tudja a termelő ezt csökkenteni. Wright úr ragaszkodott az elhullási százalékhoz, mint egyedüli értékelési szemponthoz, de ebben az ugyancsak angol Bradnock dr. nem értett egyet, így még az Egyesült Királyság sem tudott egységes javaslatot adni.

Elnök

Összefoglalta a munkacsoport ülésen elhangzottakat.

Ei kellene érni, hogy a húscsirke állatjő-

léti szabályokat minden tagországban egyformán alkalmazzák. Egyszerű, mérhető, az állatjóléttel összefüggő szempontokat kell alkalmazni a vágóhídi értékelésnél. Az a.v.e.c. titkárságnak rövid kérdőívet kellene a tagországok részére kiküldeni, hogy ezeket a közösen alkalmazható értékelési jelzőket megtaláljuk.

Valamennyi résztvevő állította, hogy saját hatósága sehol sem akar az irányelvvel szigorúbb feltételeket szabni.

Az a.v.e.c.-nak kellene egy eljárási rendeletet kialakítani, olyat, ami egyszerű, gyakorlatias és valamennyi tag használni tudja.

MAGYAR TOJÁSHIBRID-TENYÉSZTŐK ÉS TOJÁSTERMELŐK SZÖVETSÉGE

Földi Péter

Az európai tojásszövetség, az EEPTA újra foglalkozott a ketreces tojótyúk-tartás ügyével. Míg 2004-ben kb. 190 millió tojótyúk volt ketrecben, az EU bővülésével 2007-ben már 259 millió. Ez utóbbinak kb. 5%-át tartják

feljavított ketrecben, így mintegy kb. 250 millió hagyományos ketrecben van.

Három és fél év van a tiltási időpontig, ez nyilvánvalóvá teszi, hogy ennek nagyobb része 2012. január 1-jén is a régi típusú berendezésekben lesz. 2009-ben, tehát néhány hónap múlva életbe kellene lépnie Németországban az előrehozott tilalomnak. Az országban a tyúkok 70%-a van hagyományos ketrecben. 2009 tehát megmutatja egy tagországban, mi lesz az egész EU-ban 2012-ben.

Mi lesz itt Európában a tojáspiacon? – teszi fel a szervezet a kérdést. Túltermelés, mert a régi ketrecekben ott is termelnek, ahol már esetleg új épületekben új rend-

szerek létesültek? Vagy súlyos tojáshiány, melyet kényszerű import követ? Hogyan viselkedik a kereskedő, a feldolgozó?

A WTO tárgyalások a tojáságazatot is fenyegetik. Eddig mindenki a tojáspor és hasonló eltartható termék importjától félt, 2012-től már a héjas tojás is zöld utat fog kapni, mondjuk a mi térségünket Ukrajna fogja ellátni tojással.

Mi lehet a megoldás?

1. A Bizottság mégis belemegy egy maximum 2017-ig tartó átmeneti időbe. A legjobb állattartási paraméterekkel bíró hagyományos ketrecek fennmaradási engedélyt kapnának.

2. Kérdéses, mennyi lehet az állomány-sűrűség minden ketrecben: 750 cm²/állat vagy maradhat az 550 cm²?

3. Legkevesebb 3 év haladékot kapna a hagyományos ketrec, mivel a Bizottság ennyit késett az állatvédelmi szabály határait értékelő anyagával, bizonytalanságban tartva a tojástermelőket.

4. Beruházási támogatással is ösztönözni kellene a gyorsabb átállást.

5. Az állatjóléti követelményeknek megfelelő rendszerekben termelt tojások reklámozását támogatná az EU.

Itthon egyébként nagyon rossz a helyzet, a tojás termelői ára lenn van, az import özönlik be, miközben a járványügy nem érti, miért nő a tojás eredetű szalmonella megbetegedés az országban immár harmadik éve. Pedig csak a statisztikára kellene egy pillantást vetni és érthetővé válik a dolog. Nem a tyúkállományban kellene a madárral együttélő szalmonellát keresgélteni, hanem a boltok polcain lévő, nem HU jelzéssel ellátott tojásokban.

A szövetség intézőbizottsága úgy döntött, hogy megfellebbezi a GVH bírsággal kapcsolatos elsőfokú bírósági ítéletet. Az elsőfokú bíróság ugyanis jóváhagyta a GVH eljárását és a büntetés nagyságát. Ennek tanulságaival egyszer majd még foglalkoznunk kell. Most csak annyit, hogy az USA-ban működő Urner Barry

Belföldi naposjerce-telepítés													Me.: ezer db
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Össz.
2005	306	213	260	756	831	247	201	176	200	328	571	236	4325
2006	144	510	244	438	1021	317	121	69	136	275	641	83	3999
2007	248	354	506	840	673	506	211	23	141	240	287	112	4141
2008	246	314	295	419	405								1679

szervezet a tojásarak alakítására ad információt a termelőknek (természetesen nem ingyen).

Érdekesség, hogy 2008 második félévében is nyereséget ígér az amerikai termelőknek. A szervezet szerint a tojás egyre versenyképesebb az egyéb fehérjeforrásokkal szemben (húsfélék), mert nemcsak olcsóbb, de kényelmesebb a felhasználása a konyhában is. Az amerikai piaci helyzet javulása a termelők kínálatcsökkentő állománynagyság szabályozásának köszönhető. Úgy látszik, az USA-ban nem piacgazdaság van, legalábbis a magyar GVH és a magyar jogrend szerint.

MAGYAR KACSASZÖVETSÉG

Látits Miklós

Az év közepén a kacsá ágazat egyik hasznosítási iránya sem mutat kedvező kilátásokat, holott – a korábbi évektől eltérően – sem az állategészségügyi helyzetben, sem az értékesítés területén nem érkeztek hirtelen, drasztikus romlás előjeleire utaló információk. A fő gondok a hízott kacsá exportjának igen nehéz helyzeténél, és ennek visszahatásánál, a pecsenyekacsánál pedig a termeltetés finanszírozásának napi szinten jelentkező nehézségeinél mutatkoznak meg. Előbbi esetében ugyan a naposkihelyezés az év első részében

ugyan a korábbinál magasabb szinten alakult, azonban egyrészt a telepítések visszafogása már hónapokkal ezelőtt megkezdődött, másrészt a francia termelési szinthez viszonyítva a hazai ágazat ingadozásai kevesebb jelentőséggel bírnak. (A jelentős francia kacsamáj készletek azonban nem valószínűsítik a piaci helyzet gyors javulását.)

Utóbbi termékpályán pedig a takarmányárak sokszor emlegetett magas szintje, illetve a legtöbb esetben még államigazgatási határozat szintjén sem rendelkezésre álló támogatás láttatja reménytelennek a termelés fenntartását. Ezzel együtt az első félévben a tavalyinál ezer tonnával több pecsenyekacsát vágtak a feldolgozó üzemek. A hízott kacsánál a felvásárlás ugyan visszaesést mutat, azonban a mulard nagyarányú bérvágása következtében – melynek mennyiségéről kevés a megbízható információ – a valós helyzet (a tényleges vágás) ettől eltérhet.

MAGYAR LÚDSZÖVETSÉG

Az idei évben a lúd állományok állategészségügyi helyzete szempontjából előtérbe került polyoma-vírus kártételével szemben megtörténtek az első lépések. Túl az általános járványvédelmi szabályok betartásán – melyekről a közgyűlés résztvevői tájékoztató anyagot kaptak –, a szövetség szükségesnek tartja a szülőpár állományok tesztvizsgálatát, hogy a tényleges országos fertőzöttség megállapítható le-

gyen. A tesztek megrendelése megtörtént; ennek költségét a tagok esetében a szövetség saját intervenciók alapján fedezi. A valóban teljes körű vizsgálat érdekében a szövetség számára fontos volna, hogy azok a tenyésztő szervezetek is megadják a hozzájuk tartozó törzsállományok adatait, akik ezt a szokásos év eleji felmérés során nem tették meg.

A védekezés további lehetőségeként folyamatban van a (szintén importból beszerezhető) nem fajspecifikus (papagáj) vakcina beszerzése, és rendelkezésre áll az MgSzH Állatgyógyászati Termékek Igazgatóóságának határozata is, melyben engedélyezi az inaktivált, telepspecifikus vakcina alkalmazását a szülőpár állományok esetében (tekintettel arra, hogy a betegség ellen Magyarországon nincs törzskönyvezett állatgyógyászati készítmény).

Látits Miklós

Hatékonyan a Salmonella ellen

Zoosaloral H vakcina

Élő, genetikailag stabil, kétszeresen atenuált *Salmonella typhimurium* mutáns törzset tartalmaz lyofilizált formában. Az oltóanyag immunitást ad a *Salmonella typhimurium* és - a meglévő keresztimmunitás alapján - a *Salmonella enteritidis* fertőzöttség ellen. Ivóvízbe keverve adható.

Törzskönyvi szám:
316/1994

Salmovac SE vakcina

Élő, fogyasztva szárított, atenuált *Salmonella enteritidis* vakcina csibék és jércek számára, ivóvízbe, szájon át történő alkalmazásra. Kétszeri vakcinázás tökéletes védelmet biztosít a tojóperiódus végéig.

Törzskönyvi szám: 379/2002.

SWIFTS PHARMA KFT.

2821 Gyermely, Kossuth L. u. 25. • Tel.: (34) 570-200 • Fax: (34) 570-205
Mobil: (30) 9374-325, (30) 957-5982
E-mail: info@swifts.hu • Honlap: www.swifts.hu

ULV Hideg- és Melegködkepzőgépek teljes választéka

Alkalmazási területek:

- kültéri- és beltéri rovarirtás
- beltéri növényvédelem
- lángszóró
- ól-, silófertőtlenítés
- szúnyogirtás

Hívjon: **06-30-922-5666**
e-mail: ulv@vivamail.hu

Dr. Molnár József 1927-2008

Somoskőújfaluban, egy sokgyermekes, szegény paraszt családba született. A hat elemi elvégzése után már dolgoznia kellett: kőbányában köcsiszolóként, kőműves és ácstanulóként, segédként, majd kőszénbányában vājárként. A munka mellett magántanulóként végezte el a kereskedelmi és polgári iskolát. 1949-től járt Budapesten az Agrártudományi Egyetemre. Mivel szülei anyagilag most sem tudták támogatni, ezért a Hazai Fésűsfonóban vállalt éjszakai műszakot, hogy nappal egyetemre járhasson. 1953-ban fejezte be agráregyetemi tanulmányait. 1954-től nyugdíjba vonulásáig (1989) a Gödöllő Agrártudományi Egyetem oktatója (tanársegéd, adjunktus, docens). 1959-ben szerezte meg a mezőgazdaság-tudományi doktori címet. 1964-68. között Moszkvában az Állatorvosi Akadémián volt aspiráns és kapta meg a biológiai tudományok kandidátusa címet. Kandidátusi értekezését a rajnamenti lúd tojásának kémiai és morfológiai vizsgálatából írta.

1960-tól 1975-ig a GATE Tudományos Bizottságának titkára. 1961-től „A Lúdtenyésztés Fejlesztésének Komplex Kutatása” című programban a Takarmányozási Témacsoport vezetője. Nevéhez kötődik a fiatal libák hizlalás-technológiájának kidolgozása. A Magyar Takarmány Kódexben ő dolgozta ki a lúd- és kacsatakarmanyozásról szóló fejezetet. Fontos kutatási témája volt a lúd tápcsatornájának, testrészeinek, a tojás különböző paramétereinek vizsgálata. Elsők között foglalkozott a takarmányok új energetikai értékelésével és annak széles körben történő megismertetésével. Nevéhez fűződik a hazai kecsketenyésztés elismertetése, fellendítése, az őshonos kecskefajták megmentése, hasznosítása.

A Gödöllői Agrártudományi Egyetemen a nappali képzésben több évtizeden keresztül oktatta a takarmányozást, tej- és húsgazdaságtan, trópusi takarmányozás című tárgyakat, a szakmérnöki képzésben a baromfitakarmányozás című tárgyat. A Nyitrai Mezőgazdasági Főiskolán sok éven át tanította a víziszárnyasok takarmányozását. Nyugdíjba vonulása után is évekig tanított a Szent István Egyetem Környezetgazdálkodási Intézetében és Gyöngyösön, a Gazdálkodási és Mezőgazdasági Főiskolai Karon.

A baromfiágazatban sok tanítványa dolgozott és dolgozik ma is, akik hálával és tisztelettel emlékeznek rá.

1996-ban a Magyar Baromfi négy részben közölte „Az állati eredetű zsírok (tojás, vaj, zsír, szalonna stb.) fogyasztásának megítélése” címmel cikksorozatát, mellyel sikeresen mozdította meg a magyar táplálkozástudomány elavult koleszterin szemléletének állóvizét.

Molnár tanár úrra, tisztelt Jóska Bátyánkra szeretettel gondolva kérjük a Jóistent, vegye őt irgalmas szeretetébe.

Talpon maradni és előre nézni

Az étkezési tojás termelés termelői, üzemi struktúrája még meglehetősen heterogén Magyarországon. Ez egyaránt vonatkozik a szervezettségre és az üzemek nagyságára. Ma még a kisüzem-nagyüzem vita sem fejeződött be a mezőgazdaságban. Annyira azonban már eljutottunk, hogy a privát üzem fogalma nem zárja ki a nagyüzemi jelleget, nagyságrendet és a termelési technológiákat. Meg kell találni azt az üzemnagyságot és típust, amely még életképes olyan értelemben, hogy fő tevékenység keretében el tud tartani egy gazdálkodót, annak családját és azokat a kisegítő személyeket, akiknek munkájára a korszerű termék előállításához még szükség van.

Éppen az utóbbi feltételeknek ezen túlmenően olyan üzemnagyság, illetve termékmennyiség felel meg, amely az eredmény egy részének fejlesztésekre történő visszaforgatására is alkalmas. Ez az országos struktúrába még jól beilleszkedő üzemtípus azonban nem magától és nem máról holnapra valósul meg. Ezt láthatjuk az itt bemutatott példából.

Július elején *Dr. Bangó László*, a Bábolna Agrária kereskedelmi igazgatója javaslatára vele együtt ellátogattunk Felcsútra, ahol partnerük, *Pákozdi Attila* volt szíves lehetővé tenni számunkra, hogy tojástermelő gazdaságát megtekintsük, megismerjük keletkezésének történetét, illetve betekintést nyerjünk annak mai működésébe.

Pákozdi Attila *Felcsút-Szűnyogpusztán*, egy korábban ugyancsak mezőgazdasági major területén 1997-ben fogott komolyabban a vállalkozásba, bár mint mondta, már 1990-ben is volt egy kisebb, (1200 db) tyúkállománya.

A telepen – évi átlagban – kerekén 30 000 tojótyúk termel, amelynek nevelé-

sét is itt végzik. Az állományváltási rotációról elmondható, hogy az lényegében éven át egyenletes, piactól természetesen nem független, de különösebb csúcsokra nem kényszerülnek, illetve törekszenek. A termelő üzemet a továbbiakban a megvalósítás sorrendjében kialakult üzemszerek szerint mutatjuk be.

Az első termelő egység egy régi épület átalakításából valósult meg 450 négyzetméter alapterületen. Ebben 1998-ban – ma már – hagyományos (csehországi Kovobel) típusú, 4 emeletes tojóketrec berendezést építettek be, amely 18 000 tojóférőhelynek felel meg. Ebben jelenleg 34 (élet) hetes tojóállomány termel, az álló-

A telep külső távlati képe

Tojóállomány a hagyományos ketrecekben

14 hetes jércék a nevelő ketrecekben

mánysűrűséget a mindenkor EU-szabályozásnak megfelelően állítják be. A tojásgyűjtés kihordó szalaggal történik, a tojás innen azonnal a tálcázó helyiségbe kerül.

A tojójércéket naposcsibeként vásárolják, amelyeket egyfázisban saját nevelőházban nevelnek 16-18 hetes korig. A nevelő ketrecek 4 emeletesek, a naposfogadás a két felső szintre történik.

Az új típusú energiatakarékos mennyezeti égők

2007-ben a vállalkozás termelés bővítő beruházása egy új istálló építésével valósult meg, amelynek 900 négyzetméter (14 000 férőhely) alapterületére ugyancsak Kovobel típusú, de már az új, 2012 utáni időszakban is üzemeltethető, felújított, ún. „berendezett” ketrecekkel készült battéria került beépítésre.

Az istálló jelenleg az állományváltás stá-

Az új, „berendezett” ketrecek közeli képe

Alapanyag tároló és takarmánykeverő épület belső képe

Tojásosztályozó és tojástároló

diumában van, a nevelőben látott állomány kerül hamarosan betelepítésre.

Ugyanebben az istállóban energiatakarékosság céljából a világításra ún. „Led” égők kipróbálása folyik, amelyekkel jelentős költségcsökkentés érhető el. Az eddigi tapasztalatok a tulajdonos szerint máris kedvezőek.

Az állatállomány takarmányellátását sa-

A szállításra kész tojáskartonok a jotojas.hu márkajelzéssel kerülnek forgalomba.

ját takarmánykeverőből oldják meg. Külön épületben történik az alapanyagok tárolása, itt van elhelyezve a keverő egység, amelyből a táp ömlesztett formában saját szállító járművel kerül az istállók siló-tartályaiba. A takarmányipartól való közvetlen függőség kiküszöbölése mellett a saját takarmány előállítás számos előnyével a tojástermelés biztonságát és rentabilitását szolgálja.

A tojásgyűjtés után előtálcázott tojás azonnal a tojásosztályozó helyiségbe kerül, ahonnan egy MOBA gyártmányú, 10 000 db/óra kapacitású tojásosztályozó gép által a kereskedelmi súlykategóriák szerint osztályozott tojást a hűtött/ klimatizált tojásraktárban tárolják a vevőkhöz történő kiszállításig.

Az üzem megtekintése közben és után folytatott beszélgetés során vált igazán világossá, hogy ennek a lényegében családi vállalkozásnak az életképessége érdekében Pákozdi Attila a kezdetektől fogva nagy súlyt helyez a legfontosabb tényezőkre: a termelési feltételek és a piac optimális összehangolására. Ennek az ágazat mai helyzetében ugyancsak nehéz feladat-

A család tagjai, akik együtt vállalkoznak. Jobbról balra: Pákozdi Attila, Zsuzsanna asszony, Ágnes és Attila.

nak az egyik sarokpontja a költséggazdálkodás, amelynek a takarmányköltséget illető részét a már bemutatott saját takarmány előállítás képezi. Ma és különösen a jövőben rendkívül fontosnak tartja az energiafőnyelőképesség előterbe helyezését, amire a világításnál már részben példát láthatunk, de az energiaforrások terén is konkrét elképzelései, sőt tervei vannak.

A vállalkozás piaci alapkonceptiója a tojásnak a termelőtől közvetlenül a vevőhöz történő értékesítése, tehát a kereskedelem közbeeső szintjeinek a kiküszöbölése. Ehhez természetesen a vevőkört és a logisztikai feltételeket ki kellett építeni, ami úgy tűnik, hogy a ma kb. 100 vevő esetében meglehetősen különböző nagyságrendek kezelése mellett is sikeresen működik. A kereskedelmi tevékenység irányítását a tulajdonos fia, *ifj. Pákozdi Attila* látja el.

Pákozdi Attila szerint 2008. évben kere-

ken 150 millió Ft bevétel várható. Az ebből képződő eredménynek nemcsak a család és a kisszámú kisegítő személyzet megélhetését kell biztosítani, hanem mint láttuk, a vezetés stratégiai céljainak rendszeres megvalósítását is. Ez utóbbi nem más, mint azt jelenti, hogy a jövedelem egy részének fejlesztésekre történő visszaforgatása nélkül a jövő elképzelhetetlen. Ha ez most konkrétan „csak” az energiaforrás megoldására és a tojótúrtartás egyre szigorodó szabályozásának megfelelő teljesítésére irányul, akkor a jelenlegi nullánál alig több szalmonella mentesítési támogatás mellett ez is igen nagy erőfeszítéseket kíván. De Pákozdi Attila a bizakodó vállalkozók típusába tartozik és azt mondja, hogy „fel kell venni a kesztyűt”. Ő felvette.

Kállay Béla

BTT ágazati adatok (2008. I-V. hó)

1. táblázat

Faj – breed	Tenyészítés, szaporítás, árutermelés (Hatching, and production)							
	Napos keltetés (hatching) 1000 db – 1000 pc 2008		Napos keltetés (hatching) 1000 db – 1000 pc 2007		Napos ár (day-old prices) Ft/db – HUF/pc 2008		Napos ár (day-old prices) Ft/db – HUF/pc 2007	
	May	Jan–May	May	Jan–May	May	Jan–May	May	Jan–May
brojler – broiler	12 731	47 150	11 954	58 944	84,1	83,7	72,4	70,9
tojóhibrid – layer	989	2 685	755	3 905	176,7	168,5	155,8	156,2
pulyka – turkey	1 012	3 718	1 063	4 804	380,0	380,0	337,0	336,0
liba – goose								
hústípusú –meat type	805	1 720	735	1 617	597,2	595,3	461,3	458,1
májípusú –liver type	384	1 699	323	1 713	602,3	602,1	549,1	549,3
kacsa – duck								
pekingi – broiler	1 397	5 974	1 582	6 966	119,7	121,9	105,0	104,2
mulard – Mulard	242	1 382	241	1 047	4) 370,0	370,0	4) 380,0	380,0
barbante – Muscovy	34	162	66	299	4) 360,0	360,0	4) 320,0	320,0

Faj – breed	Takarmányár (nevelőtáp) (feed price – grower) Ft/100 kg – HUF/1000 pc 2008				Takarmányár (nevelőtáp) (feed price – grower) Ft/100 kg – HUF/1000 pc 2007				Felvásárlási ár (purchase price) Ft/kg – HUF/kg LW 2008				Felvásárlási ár (purchase price) Ft/kg – HUF/kg LW 2007			
	May		Jan–May		May		Jan–May		May		Jan–May		May		Jan–May	
	brojler – broiler	8 676	8 573	5 786	5 860	236,6	229,5	183,5	181,3	2) 16,78	17,66	2) 14,00	14,22			
tojóhibrid – layer	1) 7 400	6 800	4 890	4 818	3) 5 490	5 498	324,6	322,1								
pulyka – turkey	3) 8 255	8 197	5 090	4 906												
liba – goose																
hústípusú –meat type																
májípusú –liver type																
kacsa – duck																
pekingi – broiler																
mulard – Mulard																
barbante – Muscovy																

Megjegyzés – Remarks 1) takarmányár: tojótáp I. – feed price: layer mash (I) 2) tojás termelői ára (Ft/db) – table egg producer price (HUF/pc) 3) betéjezőtáp – finisher 4) gácsér – drake

Forrás: BTT – Source: Product Council

Baromfifelvásárlás, és -értékesítés				
Input and sales				
M. e.: tonna – Metric tons				
	2007.	2008. Jan-May	2007. Jan-May	08/07 %
csirke – brojler				
felvásárlás – purchase	217 476	94 035	89 326	105,3
értékesítés – sales				
belföld – home	139 985	62 263	59 434	104,8
export	14 922	6 138	7 277	84,3
tyúk-kakas – hen-cock				
felvásárlás – purchase	1 940	954	942	101,3
értékesítés – sales				
belföld – home	1 297	513	570	90,0
export	127	31	127	24,4
pulyka – turkey				
felvásárlás – purchase	125 993	52 809	52 084	101,4
értékesítés – sales				
belföld – home	37 399	15 194	16 032	94,8
export	32 153	14 229	13 182	107,9
liba – goose				
felvásárlás – purchase	34 822	10 908	12 652	86,2
értékesítés – sales				
belföld – home	7 257	2 501	2 494	100,3
export	11 995	1 813	2 531	71,6
kacsa – duck				
felvásárlás – purchase	57 994	19 839	23 117	85,8
értékesítés – sales				
belföld – home	15 378	4 084	5 306	77,0
export	19 804	5 619	4 625	121,5
baromfi összesen – Total				
felvásárlás – purchase	438 225	178 563	178 121	100,2
értékesítés – sales				
belföld – home	201 316	84 555	83 836	100,9
export	79 002	27 829	27 743	100,3
h. libamáj – goose liver (export)	1 318,5	515,3	496,2	103,8
h. kacsamáj – duck liver (export)	459,2	175,6	168,1	104,4

Megjegyzés – Remarks: Felvásárlás – Purchase: élő súly – live weight; Értékesítés – Sales: vágott súly – slaughtered weight.

Forrás: BTT – Source: Product Council

Baromfi piaci helyzetkép (2008. 24–25. hét)

Barátságos a baromfi piac

Általában jellemző a múlt hetekre a kereslet egyenletesen kedvező alakulása. A nyári grillszezon hatása a korábbi – szünidő kezdetén jelentkező – negatív piaci hatások fölé emelkedett. Az árak stabilak, illetve szilárdak.

A csirkepiacon mind az egész, mind a darabolt részek kereslete állandó. A súlypont természetesen a friss darabolt van. Érdekes, hogy a comb és a szárny is kétéoszta – felsőre és alsóra – keresettebb. A mell forgalma valamivel visszafogottabb. A vágóüzemi árak stabilak, az élő alapanyag termelői árában változások nem tapasztalhatók.

A pulykahúsok piaci lefutása állandó,

de már nem olyan hektikus, mint korábban. A grillezés pozitív hatása időjárásfüggő. A szünidő kezdetén negatív annak piacra gyakorolt hatása. Mindenesetre az egyenletes folyamatoknak köszönhetően kínálati feleslegek sem a fehér, sem a vörös húsnál nem keletkeznek. A vágóüzemi árak stabilak, ugyanez áll a termelői árakra.

A vágótyúkok piacán a kínálat széleskörű. A vágások szintje alapanyaggal jól fedezett. A felvásárlási árak Németországban kissé visszaestek, Hollandiában és Belgiumban tartják magukat.

Az étkezési tojás piacán a szünidőben élénkülés nem várható, bár a kiskereskedelmi boltok lehívásai váratlanul kedvezően alakulnak. Az ipar vásárlásai változatlanok, árban is. Hollandia piackímélő export-

Árinformáció a baromfi termékekről (a termék 1 kg-jára)

Termék	Artípus	Egyéb megj.	2008/25. hét		2008/24. hét		2007/25. hét
			euró	(Ft)*	euró	(Ft)*	euró
Németország							
Csirke	felv.	1500 g	0,90	(213)	0,90	(213)	0,80
	felv.	1700 g	0,87	(206)	0,87	(206)	0,78
Pulyka	felv.	8,5 kg	1,25	(296)	1,24	(294)	1,03
	felv.	18,5 kg	1,32	(313)	1,32	(313)	1,11
Csirke	nagyker.	850–1050 g	2,09	(495)	2,09	(495)	2,07
	nagyker.	1100 g	2,09	(495)	2,09	(495)	2,07
Csirke	fogy.	egész, fagy.	2,06	(488)	2,06	(488)	1,85
Mellfilé	fogy.	csirke, friss	7,23	(1714)	7,29	(1728)	6,88
	fogy.	pulyka, friss	7,43	(1761)	7,43	(1761)	6,29
	fogy.	csirkecomb, friss	2,93	(697)	2,93	(694)	2,73
Hollandia							
Csirke	felv.	szds.	0,80	(190)	0,73	(187)	–
	felv.	integr.	0,88	(209)	0,88	(209)	–
	szabad	nagytestű	0,95	(225)	0,93	(220)	–
	szabad	kistestű	0,95	(225)	0,93	(220)	–

*MNB 2008. 06. 30-i hiv. devizaárfolyam szerint Forrás: ZMP Geflügel 2008/26.

ról küldött jelentést - harmadik országokba. Az alternatív árucsoportoknál a mélyalmos tojás ára valamelyest esett. A következő hetekre változást jelentő tendencia nem mutakozik. A csomagoló állomáson a kartonokba csomagolt tojása átlag-

ára az „M” súlyosztályban 4,40-4,75 EUR/100 db (10,40-11.30 Ft/db). A fogyasztói árak németországi szövetségi átlagai: ketreces: 0,92 EUR/100 (21,80 Ft/db; mélyalmos 1,43 ill. 33,90; szabad tartásos 1,64 ill. 38,90.

Országélelemzés – Lengyelország

A lengyel nemzetgazdaság rendkívül dinamikus növekszik. A beruházások, az exportok, a privát fogyasztás rekord mennyiségeket ér el. A családok bevételei a bérek növekedései folytán növekednek, a munkanélküliség pedig történelmileg a legalacsonyabb értéket érte el. Mindenesetre az import még mindig jobban növekszik, mint az export, és a gondok közé sorolható az is, hogy az élelmiszerek jelentősen megrágultak.

Általános gazdasági jellemzők

Az utóbbi két évben különösen eredményesen fejlődött a lengyel nemzetgazdaság. A GDP 6%-kal nőtt és az EU-Bizottság általános konjunktúra gyengülés ellenére is még mindig 5%-ra becsüli az idei növekedést. Ennek okait elsősorban abban kereshetjük, hogy igen előrehaladott az integrációs tevékenység az országban, és ennek pozitív hatásai következnek ebből, így a befektetésekre, beruházásokba és az infrastruktúrába egyaránt. Az utóbbi két évben a bérek és egyéb bevételek átlagon

felül növekedtek. Az ebből eredő keresetnövekedés és az alapanyagok hirtelen megrágulása a fogyasztói árakra igen komoly hatást gyakorolt. Ugyanis az inflációs ráta 2006-ban még 1,3% volt, ez a 2007. év végére 4% fölé került.

Ehhez az élelmiszerárak jobban hozzájárultak, mint egyéb cikkek. Így 2008 januárjában közel 8%-kal voltak drágábban az élelmiszerek, mint az általános inflációs ráta csak 4,9% volt. Persze elmondható, hogy ez az infláció még mindig a többi közép- és kelet-európai ország inflációs értéke alatt van. Egyébként a lengyel háztartás-

1. sz. táblázat

Lengyelország makrogazdasági mutatója (változás az előző évhez %)					
	2004	2005	2006	2007	2008
GDP	5,3	3,6	6,2	6,5	5,3
Privát fogyasztás	4,3	2,0	4,8	5,2	5,6
Közület fogyasztás	3,1	5,2	5,8	0,4	0,7
Beruházások	6,4	6,5	15,6	20,5	15,3
Export	14	8,0	14,6	9,1	6,9
Import	15,2	4,7	17,4	10,9	10,5
Fogyasztói árak	3,6	2,2	1,3	2,6	4,3
Munkanélküliség %	19,0	17,7	13,8	9,6	7,1

Forrás: EU-Biz (2008. ápr.) Gazd. Minisztérium

sokban az élelmiszerekre fordított összeg aránya 18% (az alkoholos italok nem számítanak ide).

Lengyelország makrogazdasági mutatóit az 1. sz. táblázatban találjuk meg, melyből a tendenciák szintén leszűrhetőek.

A táblázatban is látható import növekedés, illetve az import az exporthoz viszonyított magasabb arányának az oka mindenekelőtt a belföldi fogyasztási igényekből vezethető le. Ugyanígy befolyásolják az importot a befektetésekhez szükséges termékek is. Így kialakult Lengyelországban egy kereskedelmi deficit, amely ma közel 80 milliárd eurót tesz ki, ami csak az ezredforduló körül volt ilyen magas. A relatív erős lengyel valuta is inkább az importnak kedvez. Az exportra térve elmondható, hogy 2007-ben egy kiviteli rekordot ért el a lengyel export értéke, amely 100 milliárd eurót tesz ki. Ez a szám a belépéskor rögzített exportnak jó kétszerese. Persze az import több és ez szám szerint 119 milliárd euró. A legfontosabb külkereskedelmi partner Németország, amelyet igen távolról követnek a többi országok, így Oroszország, Kína, Olaszország, Franciaország és Csehország.

A munkaerőpiacra is igen pozitív hatással volt a gazdasági növekedés 2000-2004-ig 18-20%-os munkanélküliségi ráta volt itt, vagyis az EU-ban a legnagyobb. A belépés után a fejlődés éveiben a foglalkoztatottság nagyban növekedett, és a munkanélküliségi ráta hamarosan 10% alá esett és ma mindössze 7%.

A mezőgazdaság általános jellemzéséről csak annyit, hogy a mezőgazdasági üzemek száma igen nagy és igen kicsik ezek az üzemek, parasztgazdaság jellemzik főleg. Ezek a kis gazdaságok az önellátásra vannak berendezkedve. Az EU-ba történt belépés óta érezhetően dinamikusá vált a struktúra változás. A mezőgazdaságnak a GDP-hez való hozzájárulása a többi iparág fejlődése mellett 8%-ról még egy kicsit tovább csökkent, 6,1%-a.

A statisztikai hivatal 2,6 millió mezőgazdasági üzemet rögzített a múlt évben, de ez már 9%-kal kevesebb, mint ami a belépés évében volt. Kiemelhető, hogy 8 ezer üzem már a megművelhető mezőgazdasági terület ötödrészen gazdálkodik és átlagos területe elérheti az 500 hektárt is. Ennek nagy hatása van a piacra történő termelés fellendülésére.

A piacra történő termelés aránya az állati termék előállításban már 80%-ot is eléri. Ebben kiemelkedik a szarvasmarha mind a hússal, mind a tejjel. A baromfinak az állati termékek közül a marhahússal együtt az előállított termék 90% kerül piacra.

A lengyel élelmiszeripar forgalma 2003-2006. között 50%-kal nőtt. A statisztikai hivatal szerint 30 ezer vállalata van, és mind a hivatalos foglalkoztatottságba és értéktermelésbe beszámító üzemek száma ebből 24 ezer. Az összes foglalkoztatottak közel félmillió főt tesznek ki.

A lengyel élelmiszeripar legfontosabb ágazata a húsipar. Itt 3200 vállalat volt 2006-ban, 90 ezer fős munkaerő létszámmal, és ez az élelmiszeripar érték-előállításában 30%-kal vesz részt. A másik nagy ágazat a tejipar, amely 1500 üzemmel rendelkezik, ezekben 40 ezer fő dolgozik. Összességében az élelmiszeripar majdnem 12%-kal járul hozzá a lengyel GDP-hez.

Lengyelország baromfi szektora

Az **étkezési tojás** ágazatban 2007-ben csak 0,4%-ot meghaladó, 550 ezer tojás került előállításra, amely közel 10 milliárd db-nak felel meg. A növekvő keresletnek köszönhető főleg, ugyanis az 1 főre eső fogyasztás is lényegesen emelkedett és ma eléri a 216 db-ot. Emellett a héjas tojás exportja is egyre jelentősebb. 2007-ben 40%-kal emelkedett és elérte a 1,5 milliárd db-ot. Bár szervezetileg a termelés kiépítése egyáltalán nem látszik modernnek, az étkezési tojás-előállítás egyik alapja a tojós típusú csirke telepítés igen jelentős lét-

számmal történt, 2007-ben 26 millió tojójércét helyezték ki, amely 11%-kal haladja meg a 2006. évit.

Ugyanúgy ahogy egyéb termékeknél a tojás export felvevő piaca Németország, ezt követi Csehország, de Hollandiába és Dániába is szállítanak. A tojásárak jelentősen a múlt évi fölért vannak, természetesen köszönhetően a magasabb termelési költségeknek, de az elég szűkös ellátás és a jó kereseti viszonyok között a lakosság alig reagál negatívan erre, hiszen szüksége van a tojásra és meg is fizeti. 2007-ben ezek 14%-kal voltak magasabbak az előző évinél. Idén torpant meg a tojásár-növekedés, 6,70 euró/100 db körül márciusban állt meg az ár-növekedés, áprilisban is lefelé mentek az árak. Mindenesetre a közben is emelkedő - főleg takarmány - költségek miatt a termelők elég veszélyeztetett költséghelyzetbe kerülnek ezáltal ebben az országban is.

Ami a lengyel baromfihús előállítását és forgalmát illeti annak összefoglaló adatait a 2. sz. táblázat tartalmazza.

2007. évre Lengyelországban kerekén 1,1 millió tonnával elérték a minden eddiginél magasabb rekord termelést. Ez a múlt évinél 5%-kal volt magasabb. Átvészelték 2006-ban a madárinfluenza problémát, ez mélypontot jelentett a termelésben. A csirkével még nem tudtak rendbe jönni mennyiségiel, de a pulyka már növekedést ért el.

Az 1 főre eső baromfihús fogyasztás 24 kg/fő értékkel szintén új rekordot jelent. A becslések szerint a lengyel lakosság továbbra is előnyben fogja részesíteni a baromfihúst, így annak fogyasztása tovább fog növekedni.

Egészen meglepően magas a lengyelországi baromfihús export mennyiségi növekedése, amely 250 ezer tonnát, ennek 40%-a Németországba, a fennmaradó része főleg az Egyesült Királyságba, Fehéroroszországba irányul. Oroszország 2005-ben import stopot rendelt el, ezért oda nem megy.

A brojlercsirke termelői ára 0,69 euró volt 2006-ban. Ez augusztusban volt és a márciusinál 14%-kal volt több. A madárinfluenza újabb kitörései után 2007 decemberében a lakosság már szinte gyengén reagált erre és nagyon rövid ideig volt válságos a piaci helyzet ebből kifolyólag. Elsősorban az árakra volt érthető ez a változás, illetve kevésbé változás. A lengyel baromfi hizlalók a magas takarmányköltségekkel kell küzdijenek, ezért az előállítási költségek 2008-ban 20%-kal magasabbak voltak mint az előző évben, bár 2007 elején már eleve 30%-kal emelkedett. Mindenesetre a lengyel termelők is rentabilitási problémák elé néznek, és szintén súlyos helyzetbe kerülhetnek.

(A ZMP-Agrar-Europa Markt alapján összeállította: **Kállay Béla**)

2. sz. táblázat

A lengyelországi baromfihús piac				
Vágott súly (1000 t.)	2005	2006	2007	%
Termelés összesen	1,016	1,037	1,039	+5,1
ebből csirke	698	716	730	+2,0
pulyka	257	272	285	+4,8
egyéb	61	49	75	+53,1
Export	186	215	250	+16,3
Import	82	89	81	-9,0
Fogyasztás/fő (kg)	23,4	23,7	24,0	+1,3
Önellátási fok (%)	111	112	112	-

Forrás: ZMP, EUROSTAT (2008)

A baromfitermékek hazai és nemzetközi piaci kilátásai*

Dr. Nyárs Levente tudományos munkatárs
Agrárgazdasági Kutató Intézet, Budapest

A baromfitermékek világgazdasági és népelelmezési jelentőségét nem vitatva az előadás a mai globalizálódó világgazdaságban kialakult baromfipiaci helyzetet mutatja be és elemzi. Ennek keretében kitér a termelés mennyiségének, arányainak, a termékek forgalmának, valamint az áraknak az alakulására. A múlt évekre való visszatekintés mellett a várható tendenciákat is megjeleníti. Az előadásból világosan látszik a világ baromfiszektorainak súlyosbodó, részben már súlyos állapota mind az előállítók, mind pedig a fogyasztók szempontjából.

Piaci tényezők és a közelmúlt változásai

Az előadó a piacot befolyásoló tényezőket az alábbi csoportosításban mutatta be:

Az agrárpolitika keretébe tartozik:

- a nemzetközi kereskedelem liberalizálása
- a gabonapiaci intervenciók felvásárlás jövője
- a kötelező területpihentetés eltörlése
- a szántóföldi növények nemzeti kiegészítő támogatásának függetlenítése
- összevont gazdaságtámogatási rendszer bevezetése

A környezet- és energiapolitika területén:

- a bioüzemanyagok ajánlott és kötelező bekeverése
- biotechnológia alkalmazása

A globális és lokális piac legfontosabb történései:

- Food – Feed – Fuel (élelmiszer – takarmány- üzemanyag) paradigma megjelenése
- Árak kiszámíthatatlansága
- Feltörekvő országok állati eredetű termékek iránti kereslete
- az állattenyésztés versenyképességének hanyatlása az Európai Unióban
- az orvostudomány új eredményei

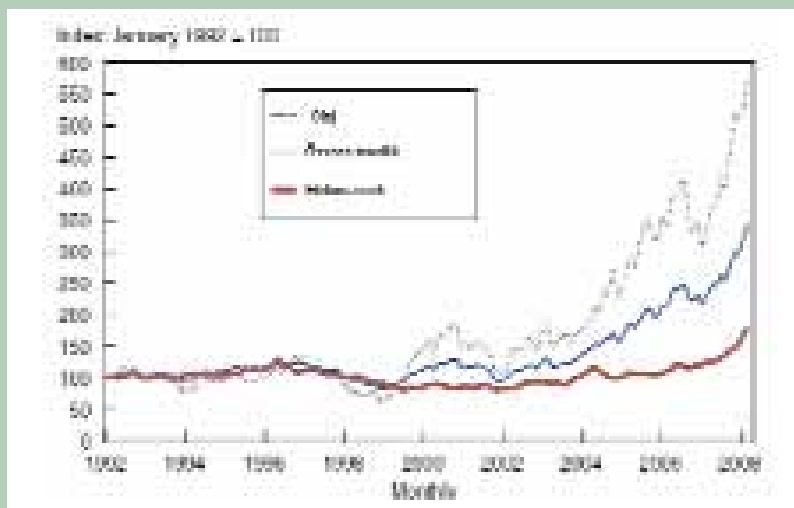
A pénz és tőkepiacok jellemző

- a hitelválság és befektetési alapok portfólió-divertifikációja

*A Magyar Broilerszövetség 2008. évi közgyűlésén elhangzott előadás szerkesztett változata.

Az 1. ábra egyes termékek, termékcsoportok árainak változását mutatja be 1992-től napjainkig.

1. ábra. Termék-árváltozások II.

Forrás: USDA 2008

Az árakkal szoros összefüggésben állnak a készletek. A világ gabona- és olajosmag készleteinek alakulását a 2. ábra tartalmazza.

2. ábra. Világ gabona- és olajosmag készletei

Forrás: A 2008

Az állatbetegségek hatása a hústermelést, így a piacot is befolyásolja a száj- és körömfájás, a madárinfluenza, a BSE egyaránt befolyásolják a hús fogyasztásának és külkereskedelmének alakulását, ami maga után vonja az importkorlátozást és a fogyasztási szerkezet változását az egyes húsfélék között. Egyik fontos jelenség a fogyasztók reagálása az állatbetegségek potenciális humán-egészségügyi következményeire. Fontos szempont a betegség kitörésének földrajzi helye és lefolyásának időtartama, valamint a globális export kon-

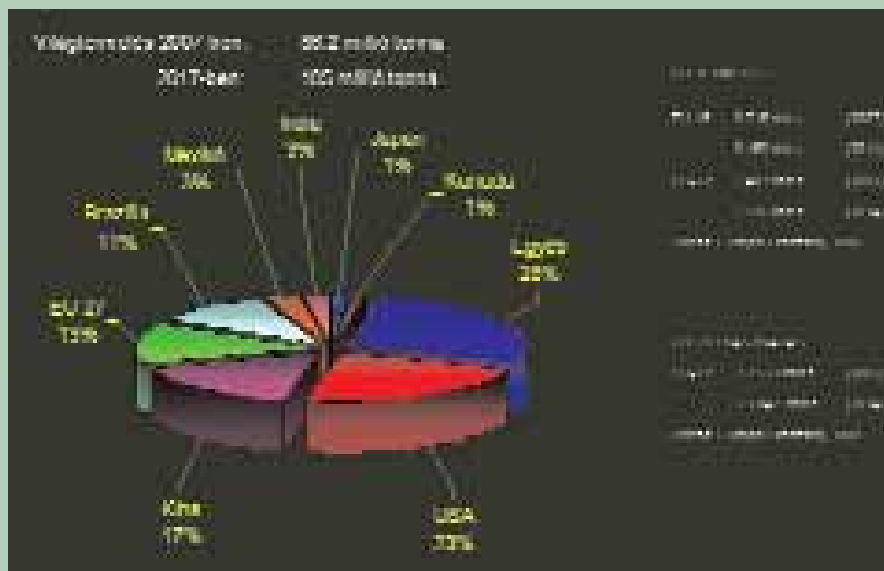
centrációja. A globális húsexport közel 3/4-ét 5 exportőr ország adja. A betegségek megjelenése befolyásolja a külkereskedelem és árak alakulását. Az élőállat és állati eredetű termékek külkereskedelmének aránya meghatározza, hogy adott ország mennyiben lehet érintett az állatbetegségben. Az állatbetegségek kihatnak a hústermékpálya többi szereplőjére is, a takarmány-feldolgozók és élelmiszeripar termelésére a pénzügyi és gazdasági veszteségek jelentősek.

Termelés és forgalom

A világ baromfihús termelésének fontosabb országok szerinti megoszlása a 3. ábrán látható, a diagram melletti táblázatok az ábrához tartoznak, az adatok előrejelzéseket is nyújtanak.

Jól látható ezekből az USA mellett Kína és Dél-Amerika előretörése.

3. ábra. A világ baromfihús termelésének megoszlása 2007-ben

Forrás: FAO 2007; OECD 2007

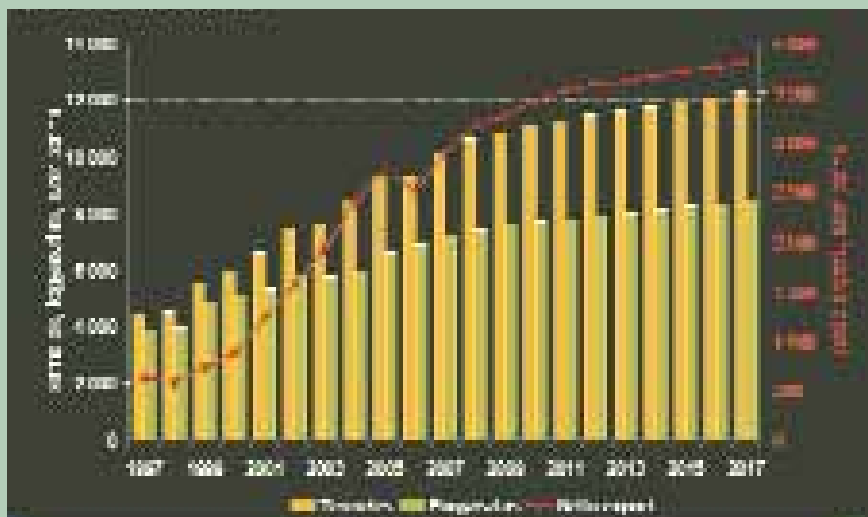
A világ brojlerhús termelése 2000 és 2007 között szinte lineárisan, dinamikus mértékben 49 millió tonnáról 62 millió tonnára nőtt, ez meghatározó az egész baromfihús termelésére. Ugyanez elmondható a kereskedelemről.

A világ három legfontosabb exportőr országában a teljes csirkeexportból való részesedés 2007 és 2017 között FAORI becslések szerint az ábrán látható arányban változik:

USA	43-ról	40%-ra
Brazília	46	49
Thaiföld	5,6	6,5
EU	2,8	2,6

Érdekes a Brazíliában 20 éves időszakban bekövetkezett illetve várható szédületes fejlődést bemutató 4. ábrát részletesen tanulmányozni a termelés, belső fogyasztás és az export alakulásáról

4. ábra. Brazília: brojlerhús termelése, fogyasztása és külkereskedelme

Forrás: FAPRI 2008

A csirkehús világpiaci árának alakulása lineárisan emelkedő tendenciájú, de nem tudja követni a takarmányárak emelkedését.

A kukoricaért folyó versenyt az etanolgyártás és állattenyésztés között rövidtávon a bioenergia-gyártás nyeri meg, ezért új takarmányforrást kell találni (manióka importja nő az EU-ban)

Az Európai Unióban 2007-ben 11,6 millió tonna baromfihúst állítottak elő. Ennek

szerkezete: 75% csirke, 16% pulyka, 4% kacska és 5% egyéb.

A húsfogyasztás az EU-27-ben féleségenként a következőképpen alakult: sertéshús 50%, baromfi 27%, marha 20%, birkacsa 3%

Az EU baromfihús exportja a következő főbb relációkba irányul (csökkenő sorrendben): Közel-Közép-Kelet, Oroszország, Afrika, Kelet-Ázsia, egyéb, míg az import zömében Brazíliából, Thaiföldről és

egyéb országokból származik. Az egész csirke *feldolgozó értékesítési ára* az EU-ban 2005 és 2008 170-ről 190 EUR/100 kg-ra emelkedett, a magyarországi árak ios hasonlóan alakultak. Ezzel szemben a

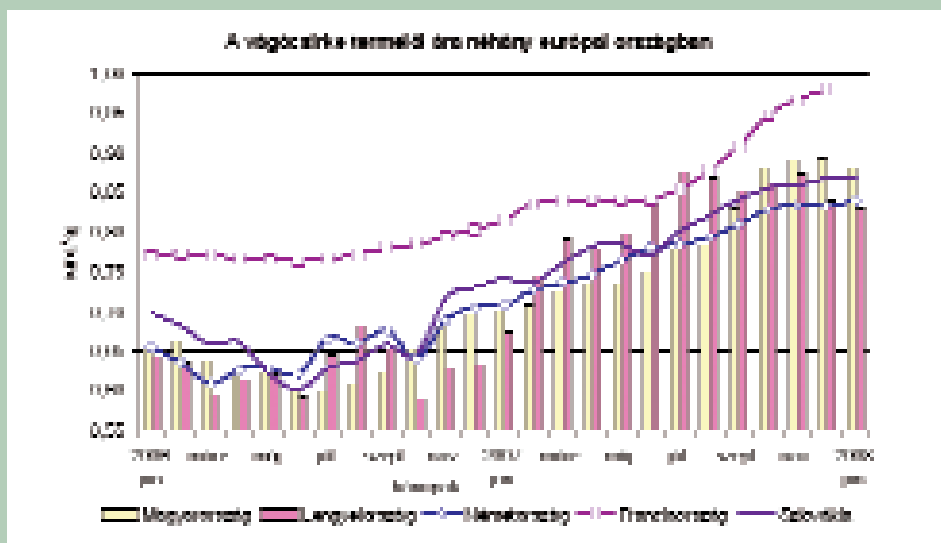
brazil árak 2007 második felében és 2008 elejére alig kerültek 130 EUR/100 kg fölé. Meglepő módon a lengyelországi csirkeárak az utolsó félévben 130 és 150 EUR/100 kg között mozogtak.

Szerkezet, hatékonyság, kilátások

A vágócsirke termelői árai nagy különbségeket mutatnak az Unión belül. Így a kritikus utóbbi félében az átlagosnak tekinthető németországi árak 0,80 és 0,85, a ma-

gyarországiak az utolsó hónapokban ezt meghaladóan (0,85-0,90), a franciaországi árak pedig év végére megközelítették az 1 euró/kg szintet (5. ábra).

5. ábra. Magyarországon a vágócsirke felvásárlási ára 2007-ben 16%-al nőtt

Az EU baromfiiparát néhány nagyvállalat erősen meghatározza. Ezekről tartalmaz egy összeállítást az 1. táblázat. Akad közülük olyan, amely termelését versenyképességi okokból más, alacsonyabb költségszintű országokba helyezte át (pl. a Doux Brazíliába – a szerk.).

A termelés hatékonyságát érintő állománykoncentráció Magyarországon egészségesnek mondható, ilyen a hollandiai és még sok más országé az EU-ban.

Ami a brojlertermelés hatékonyságát

döntő mértékben befolyásolja, a természetes hizlalási mutatók alakulása, az a 2. táblázatban lévő összehasonlító értékelésből jól megítélhető. Eszerint a magyarországi paraméterek jelentősen elmaradnak az EU átlagától, de úgy is mondhatjuk, hogy a tenyésztő cégek által deklarált genetikai képességektől. A miénknél még lengyel csirke is versenyképesebb. Ez alapvető gond még mindig annak ellenére, hogy az utóbbi évtizedben e téren komoly javulás tapasztalható.

1. táblázat. Az EU baromfi-húsiparának legnagyobb vállalatai

Vágóhíd	Piaci részesedés, %	Ország
Doux	8	Franciaország
AIA	3,6	Olaszország
LDC	3,2	Franciaország
Grampian	2,6	Egyesült Királyság
Cebeco	2,5	Hollandia
Wiesenhof (Wesjohann)	2,0	Németország
Amadori	1,5	Olaszország
Gastronome (Terrena)	1,3	Franciaország
Moy Park	1,2	Egyesült Királyság
2 Sisters	1,2	Egyesült Királyság

2. táblázat. Az EU vágócsike-termelés természetes hatékonyságának vesényképessége 2004-ben

Országok	Vágási élősúly kg	Takarmány- értékesítés, kg/kg	Elhullás %
Hollandia	2,12	1:1,74	3,6
Németország	1,92	1:1,75	3,8
Franciaország	1,96	1:1,87	3,8
Egyesült Királyság	2,33	1:1,85	3,8
Lengyelország	2,25	1:1,85	4,0
Magyarország*	2,13*	1:1,91*	4,4*

* 2007. 3. és 4. negyedév évi adat (Baromfi Termék Tanács felmérése)

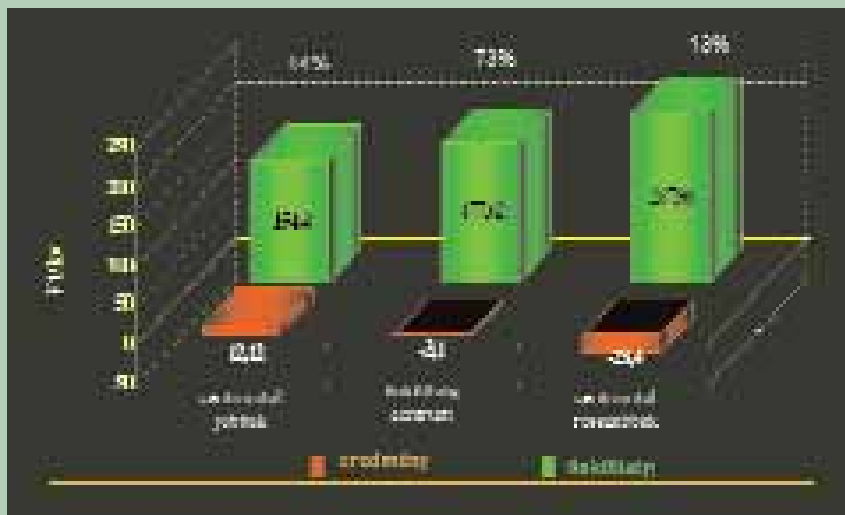
Mind az összes baromfi-hús, mind a csirke exportja (utóbbinak az aránya is) erősen visszaesett a 2000 és 2007 közötti időszakban (előbbi csaknem 140 ezer tonnáról jóval évi 100 ezer tonna alá, utóbbi több, mint 40 ezer tonnáról alig 25 ezer tonnára). Ugyanakkor szinte törvényszerűen bekövetkezett a baromfi-hús import drasztikus mértékű növekedése, amire legjellemzőbb, hogy a csirke esetében már eléri az export szintjét (!).

A csirketermelés gazdaságossági számításait az AKI ún. tesztüzemi adataiból végezték el, ennek a 2006. évi eredményét

a 6. ábra mutatja be. Ez nem éppen hízogó a magyar broilerágazatra nézve, de tragédiaként sem szükséges felfogni, hiszen a szelektálódás folyamata nálunk is beindult, de ennek mértékét egyelőre a fejlesztésre való képesség erősen korlátozza elsősorban forráshiány miatt.

Az előadás egyik legfontosabb információját képezi az EU bizottság becslésén alapuló gabonaár előrejelzés, amit a 7. ábra részletesen tartalmaz 2014-ig. Ez természetesen nagy horderejű téma, hiszen az állattenyésztés jövőjét, létét határozhatja meg.

6. ábra. A csirkehizlalás önköltségének és jövedelemtartalmának alakulása (piacmeghatározó gazdaságok, 2006)

Forrás: Az AKI testületi adatgyűjtése alapján készült számítások, piacmeghatározó gazdaságok

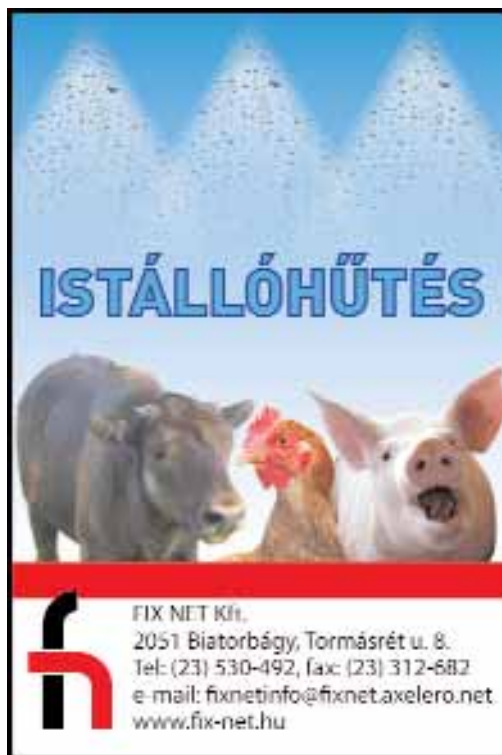
7. ábra. Brojlertáp értékesítési árak alakulása Magyarországon

Forrás:AKI

Ide tartozik, hogy bár az agrártermelés középtávú kilátásai nem rosszak, ezen belül viszont életveszélybe kerülhet ez állati termék előállítás, ezért nagyon figyelemre méltó az előadás befejező szakaszában összeállított „ Bizonytalansági tényezők” szemügyre vétele.

- Multilaterális kereskedelmi egyezmények hatásai.
- Mezőgazdasági termékek piaci kilátásai: maradnak a tartósan magas árak?
- Gazdasági és politikai környezet változása.
- Klímaváltozás, technológiai fejlődés, bioüzemanyagok, állategészségügyi problémák.
- Regionális fejlődés és piacok működése.

Következtetések

- Az EU baromfihús előállítása földrajzilag keletebbre tolódik esélyeket. célszerű kihasználni
- Termékpálya szereplői között az információ áramlás növelése.
- Prioritás: élelmiszerbiztonság és -minőség (fogyasztói igény).
- Marketing tevékenység erősítése hazai termékek vásárlása érdekében.
- A termelői érdekvégyesítés első eredményei nem a felvásárlási árak emelésében, hanem a piaci kapcsolatok, szerződési feltételek normalizálásában és stabilizálásában mutatkoznak meg.
- Vertikális integráció létrehozása, erősítése.
- Közös kockázatvállalás és közös „eredményfelosztás” alkalmazása.
- Lehet alulról, vagy felülről koordinált szerződési, vagy tulajdonosi alapon.

A baromfi cellulitise*

Írta: Dr. Nagy Gyula szakállatorvos, c. egy. docens

A szakirodalom „cellulitis” néven foglalja össze azokat a különféle gyulladással járó elváltozásokat, amelyek főképp a hústermelő baromfi, a pulyka és a broiler bőrén jelentkeznek többnyire azokon a testtájakon, amelyek közvetlenül érintkeznek az alommal.

Az iparszerű baromfitermelés körülményei között, a mesterséges környezetben, nagy tömegben tartott pulyka és broiler állományoknál gyakran lehet a legértékesebb testrészként számon tartott mellnek tollal nem, vagy csak alig fedett területén, ritkábban azonban egyéb testtájak bőrén is, felületesen kialakuló, körülírt, de gyakran a mélyebb szövetekre is ráterjedő elváltozásokat észlelni.

Ezeket az elváltozásokat az istállóban élő állatokon ritkán veszik észre, sok esetben csak a vágóhídon, a kopasztás után észlelik. A baromfifeldolgozó számára jelentős gazdasági veszteséget okozhatnak azáltal, hogy az érintett állományoknál megnövekszik a vágóhídi kobzás mértéke, lévén, hogy még enyhe esetekben is csak az elváltozott terület alapos kimetszése után lehet a testrészt értékesíteni. Súlyos esetben azonban szepsziszis kialakulása miatt akár az egész testet el kell kobozni. Ezért aztán a termelőt is jelentős kár éri állományának leminősítése miatt.

Szakirodalmi adatok szerint az összes vágóhídi kobzásnak mintegy 50%-ában az egész test elkobzása válik szükségessé többnyire az állatok tartása során szerzett betegségek szepsziszis, toxémia légzsákgyulladás, synovitis, stb. és a *cellulitis* miatt is.

A *cellulitis* a bőr és a bőralatti kötőszövet gyulladással járó elváltozása, amely a bőrön duzzadt, elszíneződött, pörkös területek kialakulásában jelentkezik. Az elválto-

zást többnyire a bőr alatti szövetekben diffúzan helyeződő, ödémás, fibrines-gennyes gyulladás jellemzi, ami esetleg az izmokra is ráterjed. Esetenként tályogok is kialakulhatnak, melyeket sajtos fibrines réteg fed. Szöveti vizsgálatokkal enyhe bőrmegvastagodás, az epidermis gócos fekélyes elváltozásai, az elváltozott szövetek környezetében limfocitózis és heterofil sejtes infiltráció mutatható ki, gyakran még a bőr alatt helyeződő izomszövetekben is.

Míg a broilereknél az elváltozások gyakrabban a kloáka környékén és a combok közötti bőrfelületeken mutatkoznak, addig a pulykánál a mell bőrét érintik leginkább, de a cellulitist és a bőr egyéb gyulladással járó elváltozásait mindkét fajnál minden olyan testtájon megtalálhatjuk, amely a káros környezeti hatásának, vagy mechanikai sérülésnek van kitéve.

A „*cellulitis*” elnevezés többféle elváltozást ölel fel, amelyek az alábbiakban nyilvánulnak meg.

A *tolltüszőgyulladás* a mellcsonti taréj mellett, azzal párhuzamosan, a mellcsonti burzától laterálisan helyeződő tolltüszők sorának gyulladással járó elváltozása. A tüszők enyhén duzzadtak, kissé kipirultak és a tüszőben tollak többnyire nem találhatók. (1. kép)

A *gócos, fekélyes bőrgyulladás* (focal ulceratív dermatitis FUD) olyan körülírt elváltozás, amely a bőr sérülései és fertőződése nyomán keletkezik, kezdetben csupán 2-3 mm átmérőjű, kiemelkedő pörkös formájában, melyek össze is olvadhatnak és az elváltozás akár tenyérszerű területre is szétterjedhet. Az elváltozások kialakulását gyakran a mellhólyag és a tolltüsző-gyulladás előzi meg. Ez az elváltozás a pulykánál 8-10 hetes, broilerekkel 5-6 hetes korban szokott jelentkezni. (2. kép)

*A XVI. Derzsy Napokon, 2008. június 5-6., Zalakaroson elhangzott előadás szerkesztett változata

1. kép

2. kép

3. kép

A *kontakt bőrgyulladás* (contact dermatitis) kezdetben lapos, pörkös kivörösödött bőrfelületeket eredményez, amely a csánk, a mell és a talppárna bőrén jelentkezik. Ezt az elváltozást többek között a nedves alam, a nem higiénikus környezet és bizonyos takarmányozási okok váltják ki. A kezdetben csak enyhének látszó elváltozások, amennyiben a kiváltó okát nem szüntetik meg, súlyos formát ölthetnek, mint pl. a pulykák esetében gyakori talppárna betegség (foot pad dermatitis) (3. kép, 4. kép).

A *mell bőrének gombszerű elváltozásai* (breast button) többnyire a mell bőrének tollaktól nem fedett, a mellnek a szternumtól kraniálisan helyeződő felületen mutatkoznak.

Ezeknek a gyűrű alakú bőrmegvastagodásoknak a közepét pörk fedi. Az elváltozás, 1980 előtt nem volt ismeretes. A pulykánál ritkán látható 10 hetes kor alatt és 16-18 hetes korú állományokat érint leginkább, azonban 4-6 hetes broilerek között is előfordul. (5. kép)

A *mellhólyag* (breast blister) a mellcsonti burza megduzzadása és megnagyobbodása.

Gyakran jelentkezik a mell bőrének göcs-pörkös megvastagodása (breast button) alatt, azáltal, hogy a felületes bőrelváltozás gyulladással járó folyamatok ráterjednek a szternális burzára mert abba kórokozók hatolnak be.

4. kép

A szternális burzár, amely rendes esetben csak minimális folyadékot tartalmaz, szinovialis hártya béleli. Folyamatos mechanikai irritációja esetén a folyadékmenyiség megszorodik és a környező szövetekre is ráterjedő gyulladással járó folyamat indul meg. (6. kép)

Az *üszkös bőrgyulladás* (gangrenous dermatitis), amelyet gangrenás cellulitisnek is neveznek gyakran spontán jelentkezik 4 hetesnél idősebb broilereknél a bőrön kis göbök megjelenésével, amelyek rövid idő alatt nagy bőrfelületekre terjedhetnek szét.

A bőrön nedvedző elhalt, sötétre színeződött felületek láthatók és folyamat a bőr alatt helyeződő izomzaton is észrevehető. Az elváltozások a mellen, a szárnyon, a farháton és a hasi bőrfelületeken gyakoriak. A bőr alatt véres, kocsonyás folyadék található. (7. kép)

A bőrelváltozásokat kiváltó, elősegítő tényezők

A bőr jelenti a baromfi szervezete számára az egyik legfontosabb barriert, amely elválasztja a külső környezettől, de bizonyos szerepe van a hőszabályzásban és számos idegvégződése révén az érzékelésben is. A baromfi bőrre jellemző, hogy tolltüszői nincsenek kapcsolatban verejték, vagy faggyúmirigyekkel, mint az emlősök köztakaróját borító szőrtüszők. A tollal fedett bőrterületek epidermise vékony, a laza bőralatti kötőszövet érhálózata gazdag, különösen a tolltüszők környezetében.

Mindezek miatt a baromfi bőre igen érzékeny a különböző kórokok iránt.

A vágott baromfinak optimális minőségét bőrének ép és egészséges állapota is meghatározza, hiszen még igen kis elváltozások is visszataszítóvá teszik az árut a vásárló szemében, tehát a bőrnek mentesnek kell lennie mindenfajta rendelleneségtől és elváltozástól.

A bőr elváltozásait többnyire tartási, takarmányozási hibákra lehet visszavezetni, de a feldolgozás technikai hibáiról sem szabad megfeledkezni.

Az alom

Az alom feladata többek között, hogy az istálló padozata felől hőszigetelést biztosítson, valamint, hogy az istálló légtérben keletkező animális párát megkösse, de az is hogy a baromfi ráhullott ürülékének nedvességtartalmát felszívja, alacsony szinten tartsa, pH-ját csökkentse. Ugyanakkor az alomnak az is feladata, hogy a baromfi számára kellemes, és olyan puha környezetet biztosítson, amely még a kismértékű sérüléseket is, a bőr irritációjának a lehetőségét

is kiküszöböli, de legalább is minimálisra csökkenti. Az alomnak ezeket a feladatait nem minden almozásra használt anyag teljesíti megfelelően, ezért azok megválasztásánál körültekintően kell eljárni.

A baromfi almozására legjobban a puhafa-forgács vált be, mert ez felel meg legjobban a felsorolt kívánalmaknak. A szalmát, amit hazánkban a baromfi almozására leggyakrabban vesznek igénybe (a forgács nehéz beszerzési lehetőségei miatt), csak mintegy 5 cm hosszúságúra szecskázva szabad kiteríteni, mert a szalma korlátozott vízmegkötő képessége csak ezen az úton javítható bizonyos mértékig. A szalmának még nyomokban sem szabad penészesnek lenni.

Az istálló nem szakszerű klimatizálása következtében az animális pára kondenzálódik és elnedvesíti az almot. A baromfi ürülékével távozó vizeletből felszabaduló ammonia az alom nedvességének hatására az alom felületét lúgossá teszi és ez a közeg kedvez az alom felületén nagyszámban élő különböző patogénitású baktériumok elszaporodásának is.

Az alomra leülő baromfi azon testtájainak, főképp a mellnek, a hasnak és a csánkoknak, a csúdnak és a talpnek a bőrét, amelyek kontaktusba kerülnek az alommal, ammoniából ammonium hidroxid jelentős mértékben irritálja. Az ilyen almon tartózkodó egyedek talppárnájának a bőre is áldozatul esik a folyamatnak és a napjainkban főképp a pulykáknál sok gondot okozó talpfekély (foot pad dermatitis) alakul ki. A bőr irritációja a bőr alatti kötőszövetben futó erek összehúzódását váltja ki, ezáltal pedig a bőrterületek vérellátása romlik, mechanikus sérülései folytán kórokozók jutnak a szervezetbe, melyek gyulladást, elhalást, szepszist okozhatnak meg.

Kimutatták, hogy a különböző alomanyagok közül a bőr elváltozások gyakorisága szempontjából a legkedvezőbbnek a fenyő fűrészpor és finom forgács mutatkozott, addig a durva fenyőforgács, vagy ke-

ményfa forgács fokozta az elváltozások gyakoriságát.

A tollazat

A zárt, tömör, egészséges tollazat jól védi a bőrt a környezettel szemben. A baromfi tollasodását és tollazatának minőségét azonban számos tényező befolyásolhatja. Bizonyos hibridek, vagy genetikai vonalak már eleve lassú tollasodást mutatnak, viszont jó súlygyarapodásuk miatt a termelők kedvelik ezeket. A lassú, késői tollasodás főképp a mell területét érinti.

Környezeti körülmények, mint pl. a nevelés során alkalmazott indokolatlanul magas hőmérséklet késlelteti a tollasodás ütemét még az egyébként gyors tollasodású vonalak egyedeinél is. Ismert, hogy 17 és 35 nap között a magas környezeti hőmérséklet esetén megnövekszik a bőrelváltozások aránya, minthogy a tollnövekedés üteme csökken és így a bőr nagy felülete marad védetlenné.

A nagy mellizommal rendelkező egyedeknél a mellizmot borító bőr megnyúlik és így egységnyi bőrterületre kevesebb tolltűző jut, következésképpen kevesebb toll fedi a területet. Ez viszont hajlamosít az elváltozások kialakulására.

A takarmány fehérjetartalmának csökkentése a tollak hosszának 70-80%-os megnövekedését eredményezi, ami a bőrelváltozások szempontjából kedvező ugyan, de 40-45%-al csökkenti a testsúlyt és egyben az értékes mellizomzat tömegét is, ami a termelés szempontjából előnytelen. A takarmány fehérje, aminosav (tyrosin, arginin, methionin illetve valin) kiegészítése viszont növeli a súlygyarapodást de csökkenti a tollak növekedését. Hazai kísérletek kimutatták, hogy egy hazai prebiotikummal kiegészített takarmányon tartott pulykáknál csökkent a talppárnabetegség aránya és súlyossága.

A telepítési sűrűség

A nagy telepítési sűrűség esetén az állatok

közötti szociális rangsor kialakítása, illetve a férőhely biztosítása érdekében kialakuló küzdelem során a bőr felületének sérülése viszonylag gyakori. A sérülések csipkedés vagy karmolás következtében is kialakulhatnak és nemcsak a mell, hanem a hát tájékán is elváltozások keletkezhetnek. A zsúfoltan tartott állományok idegesen viselkednek, agresszívekké válnak, (overcrowding disease) egymást letaposják és sérüléseik elfertőződhetnek. A zsúfoltság miatt az alom hamar elhasználdik, ami fokozza a bőrelváltozások súlyosságát. A zsúfolt istálló klimatizálása problémás, a környezeti terhelés nagy, nagymennyiségű animális pára keletkezik és így az alom könnyen vélik lemezessé, felülete vagy páncélmémeny lesz, vagy síkossá válik. Mindenképpen fokozza a bőrelváltozások kialakulásának lehetőségét.

A súlygyarapodás

A gazdaságilag kedvező nagy súlygyarapodás hajlamosít a bőrelváltozások kialakulására, hiszen a gyorsan növekvő madarak nem szívesen mozognak, inkább az almon történő üldögélést választják és az alommal érintkező testrészeik, különösen ha az alom minősége nem megfelelő, ki vannak téve annak, hogy a bőr felületén gyulladós folyamatok induljanak meg. Különösen fennáll ennek a veszélye a tollváltás időszakában, amikor a tüszők jó bemeneti kaput nyújtanak a kórokozók számára.

A breast buttonok gyakorisága és súlyossága, valamint súlygyarapodás mértéke között összefüggés mutatható ki.

A megvilágítás tartama

A broilereket és a hízópulykákat általában napi 23 órás megvilágítás mellett nevelik. Különböző okok, a súlygyarapodás, a fajlagos takarmány felhasználás befolyásolása, lábproblémák elkerülése és újabban állat jólléti előírások stb. érdekében a megvilágítás tartamát csökkenteni szokták, illetve a világos és sötét időperiodusokat

váltakoztatják. A megnövekedett tartamú sötét periódus idején az állatok nem mozognak, hanem az almon ülnek. Így mell-tájékkukra folyamatos nyomás nehezedik, ami rontja a fejlett mellizomzat amúgy is szegényes vérellátását és hosszú ideig érintkezvén az alommal elősegíti a bőrgyulladás kialakulását. Mindez vonatkozik a lábvégrek, a talppárnának az alommal érintkező bőrfelületeire is.

Fertőző tényezők

A cellulitist kiváltó kórokozók közül a legtöbb esetben az *E. coli*-mutatják ki. A kísérletek azt bizonyítják, hogy az állatok bőrnek *E. coli* tenyésztéssel történő fertőzése után az elváltozások rövid időn belül kialakulnak. Ennek oka az, hogy a baromfi magas testhőmérséklete kedvező körülményeket teremt a kórokozók elszaporodásra és a gyulladós reakció rapid kialakulására. Bizonyították, hogy a fertőződés után 1 nappal a gyulladós állapot már kimutatható, 2 nappal utána eléri a csúcspontját. *Mycoplasma synoviae*-fertőzés is szerepet játszik a cellulitis, elsősorban a szternális burza gyulladásának kialakításában. Ha az állatokat stresszhatás éri a kórokozók igen rövid idő alatt felszaporodnak, betörnek a véráramba, majd a burzában, vagy a bőr más gyulladósan elváltozott szöveteiben telepsznek meg. Ez a folyamat már olyan közepesnek mondható stresszhatás következtében is létrejön, mint a takarmánynak egy napon át történő megvonása.

A bőrgyulladás kialakításában a *Staphylococcus* is nagy szerepet játszanak. Ezeket a szternális burzából is gyakran kimutatják. A kórokozók főképp a hát bőrének karmolás útján történő felsértése esetén jutnak szerephez, (zsúfoltság) amikor nagy területeken okoznak súlyos gyulladást. Felmerül a kérdés, hogy a hollandiai baromfiállományok 21%-ánál kimutatott, a humán egészségügyben jelentős problémákat okozó *methicillin rezisztens Staphylococcus*

aureus (MRSA) kimutatható-e már hazai baromfiállományokban is.

A gangrenás cellulitist a gyakori elhalásos bélgyulladást okozó *C. perfringens* valamint a *C. septicum* egyaránt okozhatja, mert mindegyikük képes alfa-toxint előállítani. Gyanítható, hogy a hozamfokozóként alkalmazott antibiotikumok betiltása óta megszorodott elhalásos bélgyulladás- esetek mellett megszorodtak a gangrenás bőrgyulladás esetek is.

A baromfi cellulitises elváltozásaiból *Lactobacillusokat*, *Klebsiellákat* és *Pseudomonasokat* is kimutattak, de többnyire vegyes összetételben.

Megelőzés

A nagyüzemi baromfitartás körülményei között a cellulitis nem lehet gyógykezelés kérdése, hanem minden erőt a megelőzésre kell összpontosítani. A baromfi bőrgyulladása számos különböző, de gyakran együttható és főképp tartástechnológiai-takarmanyozási hiányosságra vezethető vissza.

A megelőzésben az alom fizikai minőségének megőrzésére, anyagának szakszerű megválasztására, víz és ammonia megkötő képességének megőrzésére, lemezesedésének és elnedvesedésének megelőzésére, lazaságának megtartására kell törekedni.

Az alom csak akkor töltheti be feladatát, ha jó állapotát az állat teljes termelési ciklusa alatt meg lehet őrizni. Ezért az alom forgatását, lazítását, rendszeresen el kell végezni. A gyakorlatban erre a rotációs kapu kiváló gépi eszköz. (8. kép). Fontos az alom 7 körüli pH-jának megtartása, akár szerves savak permetezésével kötve meg a lúgos ammoniát, de rendszeresen lehet alkalmazni abszorbens anyagokat, inhibitorokat (mikrobák, enzimek) is.

Az istállók szakszerű klimatizálására is nagy súlyt kell helyezni. Az istállóban végzett teljes vagy részleges alomcsere is jelentős eszköz lehet a cellulitis megelőzésében, de az ú.n. ráalmozásnak alig van jelentősége. A szakszerű tartás és takar-

mányozás körültekintő összehangolása fontos követelmény.

Az állati eredetű fehérjék szójával történő helyettesítése következtében nagymennyiségben kerül az alomra olyan híg ürülék, ami elnedvesíti az almot és emellett ragacsossá teszi annak felületét és az ezzel érintkező bőrfelületeken gyulladós folyamatokat indít el. Az ilyen esetekben az alom minőségének megőrzése nagy szakértelmet és technikai háttérrel kíván.

A mell a baromfinál, különösen a pulykánál a legértékesebb testrész, amelyet gyakran filézve hoznak forgalomba. A cellulitis gyulladós folyamatai ráterjednek az értékes izomzatra is és a testrészt alkalmatlanná teszi a filé formájában történő értékesítésre.

Mindezekből az következik, hogy a tartástechnológiai feltételeket úgy kell alakítani, hogy abban a bőrgyulladás különböző formáinak a jelentkezését, kialakulását befolyásoló tényezőket nem érvényesülhetnek.

A cellulitis teljes kiküszöbölése talán éppen a genetikailag nagy képességre kitenyészített fajták tartásának gazdasági igénye miatt nem lehetséges. A tartástechnológiai gondos kialakítása és megtartása azonban jelentősen csökkentheti az elváltozások okozta veszteségeket, különösen, ha az állattartók több figyelmet fordítanak a tartástechnológiai hibákra visszavezethető betegségek felismerésére és megelőzésére.

REJTVÉNY

<p>Kemény tojás</p> <p>A kezdő háziaszony így szól a szomszédjához: – Jó öreg tyúk tojhatta ezt a tojást! – Ugyan miből gondolja? – Csak abból, hogy ...</p> <p><i>A vicc poénját megfejthetik a rejtvényből.</i></p>		BENNYE MUT MUT		KIS TANYÉK	MUNKA DARAB	NATIONAL LONDONI KÖNYVTÁR	JÓNA MÓR MUNKASZ DARABJA		ELLEVO RIZ, MED VŐSZAG		INGEREK BURSZANI	
		AJZNEI SOKA A BOY EGYSEGE					MEG- FUTÁS, 1 9,14			PEKCEK, VACAK COMBÁS VILÁG		K
		MEDVIG										
		FELELJ A NYITNÉ KENYEL- MÉS				BARNA- KÖZÖTM KÉPYS MAGAZIN						
AMBYTN	MEG- FUTÁS, 2	HÉGI ÖRMEK	ROVÓNIT'S LISZT (KAKASJANI NÁTRUMV)		TOMA RÓM/TEN GERBARTI FELGŐPÉLY		HATÁROKAT TITNÉ TILTAKODÁS LITVANG					
				OROSZ FELGŐPÉLY MAGAS- JÁRÓPÉLY				LAKIT NEMILEG HATÁROKAT TITNÉ				
ÖLLEL, BIZ				KÖRÖSI NYKÓ ALLAI FAKES, RTI				LÁZANI KEZDI ARANY, ANAKCI LI				
GEMENC HAIKAI			KÖNYV- ÉK LANTAN VEGYJELE				KÖNYVEN KÉPZETI SZÁMLITÁS				ELÉRT RÖVIDEN HÁTAS	
LEBÉNY, MÉTEREK SŐNÉSZÉK RÓMAI 2						AMPULLA GOM- TÖRÉS						
		MOSZAT HINAR KÖNYVI VEBÉSZÉK				MIZSOLAS KALÁCS VILÁGOS- IRAMA						
NAGY RÓBERT			BEZ EGYENMŰ SÍRNO, LATINUL		BEZDÉN FERFINEV CSONT, LATINUL						SZEMÉLY MŰVÉNYES MONSTRUM	
HERSCOLD POLYÓJA GEORGES, FELJÁR- SÁRHOZÓV			BATNYUL CSORNYU- TIO							KIDY- HANG STRONCI- UMV		
				NEMÉI FOLYÓ (BAARI) PECSENYE				SZONYG ELJÉNI BOLT, ARÚJA				
...KÜI NÁTUR- RAC					PAQAR HAIKAI TAVOL			BÁNAT, KÉPZETI SÉG KAPITATA				
		AFÉRIKAI LAKITETI CÓRÓO MIT RENDŐR								VISEZÁRI FRANCO		
FM			KÖZÉPEN FELELJ FELIC OSZTI			LOWGAS KIMERT MENNVI- SÉK						
MAGYAR SZÁRMÁNY RÖVIDEN				TÖRS A CIGLÁB- LÁRÓN NŐ FARMER		SÁNYADOK KÉPZETI GÁRONT MŰVÉ					POCOK	
LONDROM				CGLAS HÁSDIJA, LESA BIDONY				KÉTHÉLY RÉZSE NŰLA KÖZPÉL			A TITKOS- SÍR	
			RETTÉLIS LÉTHA ELBŐ FIZKAI						MENY- ASSZONY KÖZEP NŐRI			
CSIK, NEMÉI	H											

A megfejtést a Magyar Baromfi Szerkesztősége „REJTVÉNY”
 1054 Budapest, Akadémia u. 1. címére kérjük beküldeni 2008. augusztus 20-ig.

Baromfi Termék Tanács

A Baromfi Termék Tanács a magyarországi baromfiipar érdekvédelmi szervezeteként működik. A szervezet célja a magyarországi baromfiipar érdekeinek megvédelmezése, a hazai baromfiipar fejlesztése, a hazai baromfiipar versenyképességének növelése, a hazai baromfiipar minőségének megőrzése, a hazai baromfiipar marketingjének támogatása, a hazai baromfiipar információs feladatainak ellátása.

A Baromfi Termék Tanács a Magyar Élelmiszerláncfejlesztési Központ (MÉL) felkérésére alakult meg, amely a hazai baromfiipar érdekeinek megvédelmezésére, a hazai baromfiipar fejlesztésére, a hazai baromfiipar versenyképességének növelésére, a hazai baromfiipar minőségének megőrzésére, a hazai baromfiipar marketingjének támogatására, a hazai baromfiipar információs feladatainak ellátására működik.

A Baromfi Termék Tanács a Magyar Élelmiszerláncfejlesztési Központ (MÉL) felkérésére alakult meg, amely a hazai baromfiipar érdekeinek megvédelmezésére, a hazai baromfiipar fejlesztésére, a hazai baromfiipar versenyképességének növelésére, a hazai baromfiipar minőségének megőrzésére, a hazai baromfiipar marketingjének támogatására, a hazai baromfiipar információs feladatainak ellátására működik.

A Baromfi Termék Tanács a Magyar Élelmiszerláncfejlesztési Központ (MÉL) felkérésére alakult meg, amely a hazai baromfiipar érdekeinek megvédelmezésére, a hazai baromfiipar fejlesztésére, a hazai baromfiipar versenyképességének növelésére, a hazai baromfiipar minőségének megőrzésére, a hazai baromfiipar marketingjének támogatására, a hazai baromfiipar információs feladatainak ellátására működik.

A Baromfi Termék Tanács a Magyar Élelmiszerláncfejlesztési Központ (MÉL) felkérésére alakult meg, amely a hazai baromfiipar érdekeinek megvédelmezésére, a hazai baromfiipar fejlesztésére, a hazai baromfiipar versenyképességének növelésére, a hazai baromfiipar minőségének megőrzésére, a hazai baromfiipar marketingjének támogatására, a hazai baromfiipar információs feladatainak ellátására működik.

A Baromfi Termék Tanács a Magyar Élelmiszerláncfejlesztési Központ (MÉL) felkérésére alakult meg, amely a hazai baromfiipar érdekeinek megvédelmezésére, a hazai baromfiipar fejlesztésére, a hazai baromfiipar versenyképességének növelésére, a hazai baromfiipar minőségének megőrzésére, a hazai baromfiipar marketingjének támogatására, a hazai baromfiipar információs feladatainak ellátására működik.

A Baromfi Termék Tanács a Magyar Élelmiszerláncfejlesztési Központ (MÉL) felkérésére alakult meg, amely a hazai baromfiipar érdekeinek megvédelmezésére, a hazai baromfiipar fejlesztésére, a hazai baromfiipar versenyképességének növelésére, a hazai baromfiipar minőségének megőrzésére, a hazai baromfiipar marketingjének támogatására, a hazai baromfiipar információs feladatainak ellátására működik.

Üdvözlünk a Baromfi Termék Tanács honlapján!

A magyarországi baromfiipar érdekeinek megvédelmezésére, a hazai baromfiipar fejlesztésére, a hazai baromfiipar versenyképességének növelésére, a hazai baromfiipar minőségének megőrzésére, a hazai baromfiipar marketingjének támogatására, a hazai baromfiipar információs feladatainak ellátására működik.

A Termék Tanács feladatai a hazai baromfiipar érdekeinek megvédelmezése, a hazai baromfiipar fejlesztése, a hazai baromfiipar versenyképességének növelése, a hazai baromfiipar minőségének megőrzése, a hazai baromfiipar marketingjének támogatása, a hazai baromfiipar információs feladatainak ellátása.

A termék tanács célja, hogy

- elősegítse a termékjelzők valóban minőségi termékjelzőkkel való használatát, a termékjelzők minőségének megőrzését, a termékjelzők használatának előmozdítását;
- minél szélesebb körben terjesztse a termékjelzők használatát;
- és a baromfi ágazati hatóságok termékek engedélyezésével kapcsolatban.

A Baromfi Termék Tanács a Magyar Élelmiszerláncfejlesztési Központ (MÉL) felkérésére alakult meg, amely a hazai baromfiipar érdekeinek megvédelmezésére, a hazai baromfiipar fejlesztésére, a hazai baromfiipar versenyképességének növelésére, a hazai baromfiipar minőségének megőrzésére, a hazai baromfiipar marketingjének támogatására, a hazai baromfiipar információs feladatainak ellátására működik.

Baromfi Termék Tanács - Hívek (Magyarul) | Hívek (Angolul) | Hívek (Spanyolul) | Hívek (Franciaul) | Hívek (Németül) | Hívek (Olaszul) | Hívek (Törökül) | Hívek (Horvátul) | Hívek (Szerbül) | Hívek (Csehül) | Hívek (Szlovákul) | Hívek (Lengyelül) | Hívek (Egyéb nyelvek)

Magyarországi Baromfi Termék Tanács | Magyar Élelmiszerláncfejlesztési Központ (MÉL) felkérésére alakult meg

<http://www.magyarbaromfi.hu>

Calgophos®

oldat

Megrepedt
vagy
mikrorepedéseket
tartalmazó
tojások

Csökkent
kelési arány

Törékeny
csontok

Hőstressz,
kannibalizmus

A Calgophos® felhasználása

Adagja: 1 liter Calgophos® 200 liter ivóvízhez

	Indikáció	Kor	Kezelés időtartama	Megjegyzés
Brojler Brojlerpulyka	<i>Megelőzés</i> Csontképződési zavarok <i>Kezelés</i> Sántaság jelentkezése	2.-4.hét 6.-12. hét Minden korban	3 napig hetente kéthetente 3 napig 7 napig, majd kéthetente 3 napig	Sántaság megelőzése= kevesebb felfekvés kevesebb kobzás
Tenyézpárok	<i>Megelőzés</i> Tojánhéjminőség Termékenység <i>Kezelés</i> Tojánhéj-problémák	21.-26. hét 50. hetes kortól	kélhelente 3 napig + 1 hétig a csúcstermeléskor kélhelente 3 napig 7 napig, majd kéthetente 3 napig	Jó tojánhéj-minőség biztosítása, anélkül, hogy a csontoktól vonná el a madár az ásványi anyagokat
Pulyka tenyézpárok	<i>Megelőzés</i> Tojánhéjminőség Termékenység <i>Kezelés</i> Tojánhéj-problémák	30.-36. hét 56. hetes kortól	kélhelente 3 napig + 1 hétig a csúcstermeléskor kéthetente 3 napig 7 napig, majd kéthetente 3 napig	Jó tojánhéj-minőség biztosítása, anélkül, hogy a csontoktól vonná el a madár az ásványi anyagokat
Tojótyúkok	<i>Megelőzés</i> Tojánhéjminőség Termékenység Lábproblémák <i>Kezelés</i> Tojánhéj-problémák Sántaság, elfekvés	21.-26. hét 50. hetes kortól	kélhelente 3 napig + 1 hétig a csúcstermeléskor kéthetente 3. napig 7 napig, majd kéthetente 3 napig	A csontosodás zavarai sántasághoz, benuláshoz vezetnek, ami elhullást okozhat a táplálék- és vízfelvétel csökkenése miatt
Minden állománynak	<i>Megelőzés</i> Kánikula Kannibalizmus <i>Kezelés</i> Hőstressz		kélhelente 3 napig 7 napig, majd kéthetente 3 napig	Más szerekkel is kombinálható

A Calgophos® összetétele:

Összes foszfor P₂O₅-ben kifejezve: 23,5 g • Magnézium-diacid-foszfát: 10,8 g • Cink-diacid-foszfát: 1,02 g • Kobalt-diacid-foszfát: 0,01 g • Kalcium-diacid-foszfát: 10,3 g • Natrium-diacid-foszfát: 4,52 g • Vas-diacid-foszfát: 1,39 g • Mangán-diacid-foszfát: 1,08 g • Réz-diacid-foszfát: 0,25 g • Ízesített vívívóanyag ad. 100 ml

Kiszorolás: 1 és 5 literes kannában

Virbac
ANIMAL HEALTH